

511
n 58

n. s. popova

511
П 58

ahasabra rçaga fquə

aşkol eiçbkua rzə

I-qi axuta

III-qi aklass azə

eitargəit n. tarkil, kukba v.

apsnə assr jlarkomçar ifakunaroıuoıueit

axpaqi iıfəinə atəıra

Н. С. ПОПОВА

СБОРНИК АРИФМЕТИЧЕСКИХ ЗАДАЧ И УПРАЖНЕНИЙ

ЧАСТЬ ПЕРВАЯ

ДЛЯ ТРЕТЬЕГО КЛАССА
НАЧАЛЬНОЙ ШКОЛЫ

Перевод ТАРКИЛ Н. и КУКБА В.

Утверждено Наркомпросом АССР Абхазии

ТРЕТЬЕ ИСПРАВЛЕННОЕ ИЗДАНИЕ

СУХУМ — ИЗДАНИЕ АБГИЗА — 1936

511
758

arçayja ijdəruazaroup.

3-ჟი 4-ჟი აკლ. еcbkua rzə itəჟur ahasabra
rçaga lquə (lquək ay-klaskgiə rzə), ui aamə-
ltaxigiə itəჟur xaz-xazə douse aklasskua irəku-
nago ahasabga lqukua.

itəჟu ahasabra rçaga lquəi ahasabra lqukuei
ineicçanə irnup 3-ჟი 4-ჟი აკლaskua ahasabra
çara აჟჳჳ izxəsrənə iəqou aprogramma iaça-
nakəua zegiə xarçaanə.

akpi axə.

qərhalə aicqarej aicxrej zkiə rəənza.

1. apxən, aşkol apionerja alager aşqa idəkunaçeit: iunı azə — 38 yək, iuli azə — 35 yək, avgust azə — 32 yək. zaqayə apionerja cada apxən alager aşqa?

2. anəquaraqə ialan 3 pioner otriadk, zegiə 136 yək əqan. otriadk aqə iəqan 48 yək apionerja, egıəi otriad — 46 yək. zaqay pionerja əqadaz axpaři otriad aqə?

3. riadk aqə iəkurxəit 49 kg akapusta, egıəi ariad iəkurxəit 48 kg, axpaři 51 kg, apıbarı 52 kg. apı-riadk zegiə zaqa kapusta rəkurxəzi?

4. aıər bahıaqə iqərxiət 92 kg aıər: ui axəpxiazarəqə iəqan 37 kg aıa, 32 kg aha, egıərt zegiə taman. zaqa kg aıama qərxi?

5.	41+28+19	85-29-35	37+48+63+52
	16+47+34	93-56-13	45+69+31+55
	26+58+74	137-65-47	189-26-19-40
	85+77+15	123-56-33	265-87-60-25

6. aıqutra iapsoup 3 m. 56 k., aıquə iapsoup 39 k. zaqa irpso-uzi aıquəi aıqutrei?

7. akıaad iaxtnərçeit 49 k., aıernila — 55 k., aıarkə iaxtnərçeit 45 k., akıst iaxtnərçeit 19 k. zaqa para nərxi?

8.	25+29	69+75	150+99	190+69
	34+59	89+43	240+89	299+50
	45+49	79+56	160+98	370+89
	28+69	99+67	250+79	499+70

9. rapxıaza aşkol aqə apxıara ianalagoz iaarəftit 95 hasabga iquə, 38 anban iquəi 147 egıərt aıqukuei. zegiə zaqa iquə aarəftzi aşkol aqə?

10. ayəga mapaxukua rzə aşkol iaıout 315 m. 69 maat rəxu aıet-radkua aarxueit, 56 m. rəxu—ayerniləei ameləi. zaqa para nəxəm-kua inxazi?

11.	93+75	112-57	45+89	132-58
	85+68	114-36	75+95	142-94
	76+84	121-45	86+48	151-76
	87+96	243-69	97+64	234-87

1000 rəənza yrələ aicqarej aicxrei.

12. akpi axuəşəkusa alagamtazə şəkusək ala itrəit 548 parovoz. aplan ala axuəşəkusa anıamtazə aparovozkua iourəftua şəkusək ala eihaxar akuən 277 parovoz rəla. aplan nargzeit 19 parovoz nacqanə. zaqa parovoz aarəftzi axuəşəkusaři aplan anıamtazə?

13. akpi axuəsəkusa alagamtazə s.s.s.r. aƣə auəs ruan 68 domen, angliapə — 288 domen rəla eihanə auəs ruan. axuəsəkusa anjamtazə s.s.s.r. aƣə adomenkua rxəpxiazara eihaxəit 34 rəla, angliapə eiçxəit 300 rəla. iabəkūu, zaqarəlagiə eihanə auəs ruazi adomenkua axuəsəkusa anjamtazə?

14.	438+249	260+175	355+248	354—170	904—569
	506+309	273+240	204+569	527—180	702—398
	864—436	352+163	197+309	737—364	400—205
	616—307	248+272	386+298	840—576	800—569

15.	138+x=295	x+181=356	384—x=129	x—230=167
	179+x=400	x+206=463	402—x=207	x—318=238
	267+x=520	x+124=378	538—x=380	x—442=365
	384+x=632	x+265=546	856—x=475	x—529=384

16. akolxoznik iouiť akooperativ aƣə 16 m 75 sm akiafən, 8 m 50 sm asaťini, ipaltei ikostiumi zləixša abei. zegiə iouiť 34 m aba. zaqa ba iərtazi ipaltei ikostiumi rzə?

17. auəsuy-phəs iaalxueit 3 kg azzaga sapən. znəkpi azzarazə inəlxt 1 kg 150 g asapən, ayənpi azzara aan — 750 g. zaqa sapən nxazi?

1000 rənzə agarei aşarei dərgak, zmou axəpxiazarala.

18. akolxoz aqnəp akpi afəms azə aizgarta punkt aşqa irgəit 3 t 135 kg aqəkurei, 1 t 360 kg akartəši. aybapi afəms azə irgəit 4-np rəla eihanə aqəkurei, 2 t 280 kg rəla akartəš eihanə. zegiə saqa alçzi akolxoz?

19. akolxoznik bzia şəkusək ala iouiť 225 qamş, iəreyənz akolxoznik — 3-np rəla deicnə iouiť, aərey uəsuyə eionəz iouiť 5-np rəla deihanə iəreyənz kolxoznik iaasta. şəkusək ala aərey uəsuyə zaqa qamş iouiť?

20.	70.3	17.5	160.4	114.7	108.6
	60.7	29.6	180.5	126.5	107.9
	80.6	45.9	230.4	274.3	206.4
	90.8	56.7	280.3	368.2	305.3

21.	360:6	426:6	510:3	728:4	200:8
	560:7	248:8	560:4	846:6	500:4
	370:5	384:6	660:5	936:4	700:4
	450:6	581:7	750:6	945:5	1000:8

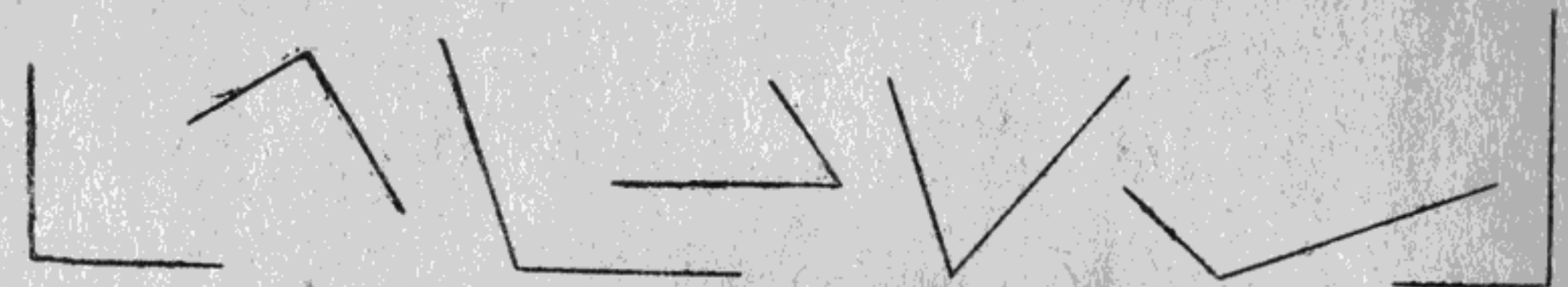
22. 6 m 5 dm aura zmaz aəuə ialxnə iqarçeiť alquə taçarta aşkaf azə 6 polkakuakəi, eipşəz 2 skamkəi. polka cəpxiazə iakuzit 9 dm 5 sm aəuə. skam cəpxiazə iakudərzəz aəuə zaqarouzi?

23. 8 m aba irəlxnə irzaxəit əkskursiap aajakua. 2 aajak irəkuzit 1 m 8 sm. irzaxəit 12 aaja. zaqa ba nxazi?

24.	1 m. 50 k. : 7	2 m. 37 k. : 4	3 m. 25 k. : 3
	5 m. 60 k. : 4	7 m. 45 k. : 5	9 m. 38 k. : 7

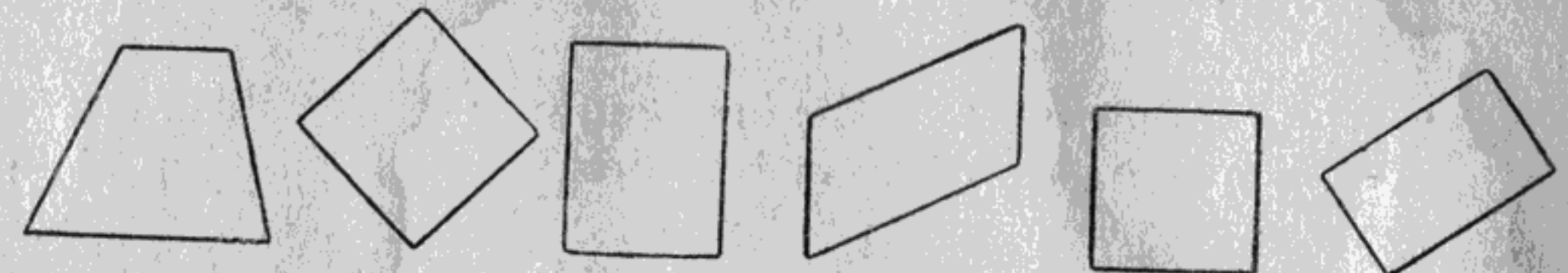
25.	6 m 4 dm. 7	17 m 50 sm. 3	34 km 170 m. 4
	4 dm 3 sm. 8	8 m 46 sm. 7	23 km 130 m. 6
26.	34 m 5 dm : 5	2 m 32 sm : 4	24 km 640 m : 8
	47 dm 4 sm : 6	7 m 56 sm : 9	35 km 42 m : 7
27.	3 kg 220 g. 4	18 kg 420 g : 6	9 m 140 kg. 5
	2 kg 145 g. 5	24 kg 368 g : 8	56 m 658 kg : 7

akuakı-iaşei akvadraťi.

28. art afigurakua rəpə iarbařup akuakı-iaşakua, açarkua, axəguəguəkua.

29. atətradi aƣə iançarup eipşəm akuakıkua eipşəmzaara rbarala.

30. art afigurakua rəpə iarbařup akuakı-iaşakuei akvadratkuei. izban egiərt afigurakua akuakı-iaşakuei, ma akvadratkuei ha iupxiazar zəqamlua?

31. iəəuəuənə iançarup akvadrat zgan 5 sm əqou.

32. iəəuəuənə iançarup akuakı-iaşa, zoura 7 sm əqou, zəťbaara 5 sm əqou.

33. auətra kuakı-iaşa forma zmou kərşarup ac zmou tella. auətra aura iamouř 250 m, atbaara 155 m. 5 m cəpxiazə rəbřara iadərşueit xpa-xpa řyan. zaqa řyan ataxxozi auətra zegiə akurşarazə?

34. zkuakı-iaşou auətra iakurşouř aanda. auətra aura 150 m əqouř, aanda aura zegiə 470 m əqouř. auətra atbaara zaqarouzi?

35. akuakı-iaşa apf-kuakıkgiə roura 420 m əqouř. akuakı-iaşa atbaara 90 m əqouř. aura zaqarouzi akuakı-iaşa?

akuakı-iaşa figurakua masştabla iəəuəuənə rançara.

36. santimetr ř lineikala iřarup atətradi aurei atbaarei. iançarup zaqa santimetrkuei millimetrkuei qalaz.

37. millimetrnə irssařup: 3 sm; 5 sm; 2 dm; 4 dm; 9 dm; 7 dm; 1 sm 5 mm; 3 sm 8 mm; 6 sm 2 mm; 8 sm 5 mm; 2 dm 3 sm; 3 dm 7 sm; 5 dm 4 sm; 7 dm 2 sm; 4 dm 5 mm.

38. eihau aľagakua raxı ilagapup: 20 mm; 40 mm; 55 mm; 65 mm; 150 mm; 230 mm; 340 mm; 560 mm; 720 mm; 480 mm; 610 mm; 930 mm; 890 mm.

39. aľaouarstaľa iarboup areliskua roura; 1 sm iaľana-koueıť 2 m.

zaqa decimetr aľanakouazi aľaouarstaľa millimetr cępxıaza?

zda psęxua amam ala iaľanę ilapup aľaoua aura, nasgıę mas-ştabla ihasabpup areliskua roura iaľaľqıa.

40. aplan aľa ilapup aklass aurei atbaarei. ihasabpup iara aurei atbaarei iaľaľqıanę, 2 m 1 sm ęa ipxıazanę.

ihasabpup masştabla apenqęri aľi rętbalara iaľaľqıanę ięqou.

41. aplan aľa amzęrxa aura ęqoup 8 sm 6 mm, atbaara 6 sm 4 mm; 1 sm pxıazoup 10 m ęa. masştabla ihasabpup iaľaľqıanę amzęrxa aurei atbaarei.

42. asport-dę (sport-plofadka) aura ęqoup 96 m, atbaara 72 m. aplan aľa 1 sm pxıazoup 10 m ęa. uras iaıouazi aplan aľa adę gan cępxıaza?

43. iaľaľqıanę auętra aura ęqoup 30 m, aplan aľa — 6 sm. mas-ştabs izlaqęcozi auętra aplan?

44. aľer bahya iamoup akuaki-iaľa forma, zoura 86 m ęqou, zętbalara 48 m ęqou. iľaouanę ianćapup aľer bahya aplan, 1 sm 10 m ęa ipxıazanę.

45. akvadrat uyastka dgıel azgank 1 gak zęazkęua iaqaroup 10 m. ari auyastka plan iľaouanę ianćapup 1 sm 10 m ęa ipxıazanę.

46. akvadrat uyastka dgıel azgank izęazkęua 1 gak, iaqaroup 100 m. ari auyastka aplan iľaouanę ianćapup 1 sm 10 m ęa ipxıazanę.

agarei aľarei 1000 ręanza 10-lęei ajaba xrękuşakua ręlęei.

47. 4 riadk irękuęrxęit 180 kg akapusta. zaqa kg akapusta rżę-
kuxęuazi abart ireipşęu 10 riadk?

48. akręfartaľa 10 mş ręla inęrxęit 240 kg akartoş, 170 kg aka-
pusta, 120 kg egięrt auętratęxkua. zaqa uętratęx nęxxozi esęmşa
akręfartaľa?

49.	15.10	56.10	40:10	350:10	200:10
	17.10	75.10	80:10	480:10	300:10
	30.10	97.10	100:10	540:10	600:10
	40.10	100.10	120:10	760:10	1000:10

50. atramvaiť bilet 15 kap. iapsoup. iaaxuapup abiletkua 30 yęk
ęęskursantja rżę. ui aęęskursia myapagayęs iamou iaaxuaz abilet-
kua rżę zaqa para izęrxęnhpuzi 5 maatk ręnęť?

51. aľaxęrta kassa ialagalou apara maat cępxıaza, şękusęk ala
darhauęit 8 kap. zaqa axatala dęrhauazi 90 maat 3 şękusa ręla?

52.	4.40	15.20	23.20	24.30	18.50	20.20
	6.70	17.30	27.20	26.30	22.40	30.30
	8.60	16.40	29.20	28.30	33.30	40.20
	9.80	19.50	36.20	25.40	35.20	20.50

53.	240:20	360:30	480:40	560:80	600:20	200:40
	260:20	390:30	630:30	640:80	800:20	300:50
	440:20	420:20	460:20	720:80	800:40	400:80
	620:20	450:30	960:30	810:90	900:30	300:60

y-dęrgak, zmou axępxıazarakua ręla agarei aľarei 1000 ręanza.

I.

54. aľabrikar zauad şkol (fzş) itou aľayę ioueıť męzkę ulafa-
xuęs 36 m. akręfarazęi atramvai abiletkua rżęi izacęrxęueıť şękusęk
148 m. 80 k. zaqa para izęnxozi iara şękusęk ala egięrt inęxpku
rżę?

55. axpaťi aklass aqna ięqoup 35 yęk aľayja. azaiom azę uęrt
azazala irleıť 25 kapei. apľbaťi aklass eizęrgęeıť 2 m. 85 k. ręla
eihanę. zaqa para eizęrgazi apľbaťi aklass aľa?

56.	11.12	18.22	13.25	23.31	32.21	52.11
	12.13	17.25	24.17	25.34	33.22	56.13
	14.15	16.32	27.23	26.25	41.17	63.12
	15.16	19.34	29.25	28.23	54.15	68.14

57. aja-cępxıaza baľaťi aľelegrammazę irleıť 20 k. podepeşťi
aľarazę—40 k. zaqa iapsouzi aľelegramma 15 aja znęu?

58. aľelegramma cęakę aja cępxıazazę aľęntkarrať uęşhartakua
irleıť 45 k. podepeşť iarazę—40 k. zaqa iapsouzi aľelegramma
18 aja znęu?

II.

59. aľba nęquoıť 378 km, es-saat 18 km qačo. daľa oľbakę ui
aamtazę inęquoıť 420 km. zaqa ilasnę inęquozi aybaťi aľba?

60. 1 km anęquarazę aparovoz innaxęueıť 15 kg araj. y-ştanciak
rębľara aľey maşiniş inixęit 432 kg araj, 108 kg eķonomia rżunę.
zaqa kilogramm araj eķonomia aziuęzi iara amyan kılometr cępxıaza?

61.	220:11	510:17	700:14	420:21	720:24
	360:12	540:18	640:16	480:24	840:21
	480:16	600:15	720:18	560:28	960:32
	560:14	720:12	840:12	630:21	980:49

62.	264:12	576:18	672:16	441:21	768:24
	368:16	630:15	756:18	480:15	882:21
	588:14	732:12	852:12	483:23	992:32
	544:17	742:14	651:21	588:28	966:46

63. rharak aƿə ianzaloit 4 sm 6 mm atel. tel ƿətk ialərxəit. 18 rharak, adəryagi inxəit 15 sm. zaqa tel iəqazi?

64. tel ƿətk 90 sm aura zmaz ialçit 10 eipsəz arhərakua. nas iqarçeit daƿa 5 rharak uərt reips. zegiə zaqa tel nərxzi?

65.	3 sm 6 mm . 14	2 sm 4 mm . 16	4 sm 3 mm . 10
	6 sm 8 mm . 12	4 sm 7 mm . 14	3 sm 2 mm . 30
	18 sm 2 mm : 13	35 sm 7 mm : 17	55 sm : 10
	37 sm 5 mm : 15	57 sm 6 mm : 18	51 sm : 30

1000 rqənza aşara x-dərgak, zmou axəpxiazarala.

66. apəlarazə iəqou uqastkak aƿə ilarçeit 225 kg ajla ssakua, egiəi auqastkaƿə ilarçeit 125 kg ajla ipakua. akpi auqastka aqnəp irouit 900 kg, aybapi aqnəp 1000 kg. zaqanp eihanə irouzi uqastka cəpxiaza iəlarçaz aasta?

67. azə zlagara saatk ala ialagoit 516 kg aqəkurei rəc. loukə ialagoit 144 kg, egiərt 124 kg rlagoit. zaqa lou xəuzi azlagara?

68. yə-şəkusei xə-mzi rƿənza auəsuyə esəmza aqaxərtə kassa ialaigalon 25 maat. daƿa uəsuyək ialaigalon 5 mz 45 maat mzə cəpxiaza. darban uərt auəsuya reiha apara alazgalaz, zaqa rəlagiə eihanə ialaigalazi?

69.	400:100	480:120	600:150	720:240
	600:200	520:130	640:160	840:120
	900:300	540:180	720:120	840:140
	800:200	560:140	720:180	960:160
70.	336:112	369:123	868:124	630:126
	452:113	504:126	750:125	640:128
	575:115	768:128	635:127	650:325
	464:116	645:129	903:129	1000:125

71. 100 kg iqanaçoit 1 c. zaqa centner əqouzi 1 t aƿə?

72. akalaki aƿə iaargəit 495 c akartos, vagon cəpxiaza 165 c taçanə. aftaxi iaargəit daƿa 330 c. zaqa vagon akartos aargazi akalaki aƿə?

ahasabpkua zegiə rəla aqaçara (adeistviakua)

1000 rqənza.

73. aqolxoz aƿə mxək itərxt 152 t 8 c aya, daƿamxək itərxəit 85 t 5 c rəla eihanə. eizərgaz aya zegiə aƿənp ajlazə inrəjit 45 t 5 c, ahəntkarra iarteit 130 t 6 c. iaanxaz aya qams hasabla eizərşeit. zaqa ya rzərşazi qamşla?

74. aqolxoz iaanaxueit aya guəlxga 240 maat ha. ui axu xəqara işanə xutak alargaləit ianaarxuo, 75 maat joxu mşə rəftaxi, iaanxaz apara alargaləit mzkə aftaxi. zaqa para alanagalazi aqolxoz mzkə aftaxi?

75. ƿəla apapara aan 4 saatk rəla iguələrxəueit 560 kg aya. elektrop guəlxgala — 700 kg saatbzak ala. zaqanp iccaknə auəs auazi elektrop papaga ƿəlapə apapaga aasta?

76. axazənxayə 5 gak rqnəp iteigalt 40 c 80 kg aya. aqolxoz aƿə 76 ga rqnəp itargalt 836 c. zaqa rəla eihanə itagalouzi aƿəyra aqolxoz aƿə gektar cəpxiaza axazənxayə ipə aasta?

77. 10 t ahaskiən irəlçueit 25 c ara. dək aƿə idərxəit 120 t ahaskiən, daƿaqara idərxəit 230 t. zaqa pa alçuazi ari ahaskiən idərxəz?

78. ximikala arqəra ialagaanə 18 gak adgiəl aƿənp aqolxoz iaiuan 630 c klevər. arqəga arto ianalaga aftaxi iara ui adgiəl iəkuçnə irouit 738 c. zaqa rəla eihanə irouzi gektar aqnəp aklevər ƿəyra?

79. asovxoz aƿə apəlarazə iəqou auqastka iəkurxəit 984 kg akuni anəji, gektar cəpxiaza 328 kg; axazənxayə iara ubri eipsu, iqarou adgiəl iəkuixəit 645 kg. zaqa rəla eihanə iqalazi akunə-nəj ƿəyra gektar aqnəp asovxoz aƿə axazənxayə ipə aasta?

80. aqarəc ipala alaçara aan gektar aƿənp iqaloit 16 c aqarəc, ui aqara iəpam aqarəc alaçara aan — 12 c, aqarəc ssa aan — 8 c. ui aqara iəpam ala ilaçoup 36 ga, iəssou ala — 24 ga. zaqa gektar dgiəl laçatuzi iəpou qarəcla, xəxi auqastkakua zəxi3 hou irəkuçua aƿəyra aqara rəkuçracə?

81. ƿəyratagalan brigadak auəsuya xəms rəla irpəpəit 29 t 4 c aqarəc, daƿa brigadak xuəms rəla — 44 t 5 c. zaqa rəla eihanə iapapazi aƿəyra ƿnak brigadak egiəi abrigada aasta?

82. aqolxoz klub azə idərxəieit aynəmarə 352 m rəxu, agazetkua rzə ialargaləit 65 m., nasgiə iaarxueit alqukua. zegiə rzə inəxt 492 m. zaqa lquə aarxuazi, 25 lquə cəpxiaza 15 m. axtnəçazar?

83. y-lqutra şakfuak rƿə irtoup 270 lquə. şakfk aƿə itoup 30 lquə rəla eihanə, egiəi aƿə aasta. zaqa lquə rtouzi şakf cəpxiaza?

84. alquə axqia açkiəs axu eihaup 95 k. rəla. axqei iarei şeimou iapsoup 1 m. 25 k. zaqa irpsouzi alquə axqei iarei xaz-xazə?

85. aqolxoz krəfartazə iaarxueit 10 m. 30 k. rəxu bakk azə azəl jaya kruzəkəi. abak 5 m. 50 k. rəla axu eihaup akruzkakua zegiə zəpsou aasta. izpsouzi kruzkak?

86. abanka acxa ştou iakapanueit 500 gr, acxa iakapanueit 160 gr rəla eihanə abanka aasta. zaqa rkapanuazi acxəi abankəi xaz-xazə?

1.000.000 rǝnza anumeracia.

I.

87. zaqa millimetr əqouzi 1 sm aƣə? 1 dm aƣə? 1 m aƣə?
88. zaga millimetr əqouzi 10 m rƣə? 100 m rƣə? 1 km aƣə?
89. ipxiazarup akkua jaba rǝnza; ajabakua ikə rǝnza; aikkua zkiə rǝnza; azkikua janəzki rǝnza; janəzkikua inəzki rǝnza; aInə-zkikua millionk aqənza.
90. zaqa metr əqouzi 1 km aƣə? zaqa zkiə millimetr əqouzi million millimetr rƣə?
- zaqanr 10 nəzki alouzei millionk aƣə? 100 nəzki?
91. daƣakala ihaƣur: 3 jaba nəzki; 3 i-nəzkiə; 5 jaba nəzkiə; 5-inəzki.
92. daƣakala ihaƣur: 6 ikə zkiə 8 jaba zkiə 4 nəzki; 9 ikə zkiə, 5 jaba zkiə; 7 ikə zkiə 8 nəzki; 6 jaba zkiə 3 nəzki.
93. asaxia təxərur abri eipş asqot tablica. apxgara ataxərur ui ianəu axərpxiazarakua. iyur uərt tablicada.

millionkua	i-nəzkikua	janəzkikua	zkikua	ikkua	jabakua	akakakua
1	6 5 4 7	3 8	6 5			

94. iançarup asqot tablicaƣə iagiataxərur apxgara abart axərpxiazarakua: 3 ikə zkiə 5 jaba zkiə 7 nəzki; 2 ikə zkiə 8 jaba zkiə; 2 ikə zkiə 8 nəzki; 6 ikə zkiə 4 jaba zkiə 9 nəzki. iançarup art axərpxiazarakua tablicada, ialgarup uərt asqot aƣə.

95. iançarup cifrala: xuəi nəzki; yənyajei jaba nəzki; xuəli yaja nəzki; xuəli yajei bja nəzki; xuəli bjənəzki. ialganə iqaçarup uərt axərpxiazarakua asqot aƣə.

96. apxgara ataxərur: 4000; 24000; 245000; 80000; 380000; 400000; 250000; 206000.

97. ipxiazarup zkiəla 2000 indərknə 10000 rǝnza; 90000 indərknə 100000 rǝnza. 980000 indərknə 1000000 aƣənza.

II.

98. iançarup asqot tablicaƣə apxgaragə rtaxərur abart axərpxiazarakua: 1 zkiə 6 ikə 8 jabak 4 kakak; 2 zkiə 5 ikə 8 jabak; 1 zkiə 7 jabak 3 kakak; 2 zkiə 8 ikə; 2 zkiə 8 jabak; 2 zkiə 8 kakak. iançarup art axərpxiazarakua tablicada. ialxərur asqot aƣə.

99. iançarup cifrala: x-nəzki yəli xənyajei pfa; x-nəzki yəli xənyaja; x-nəzki xənyajei pfa; x-nəzki yəli xənyaja; x-nəzki xənyajei pfa; x-nəzki yəli pfa; x-nəzki pfa; x-nəzki yəli; x-nəzki xənyaja. ialxərur art axərpxiazarakua asqot aƣə.

100. iataxərur apxgara: 6000; 6300; 6370; 6070; 6375; 6305; 6075; 6004; 5400; 5040; 5004. ialxərur art axərpxiazarakua asqot aƣə.

101. ihaƣur xərxiazarak çəqa iarbakuou xərxiazara çərxiazara kala eiçou: 1000; 2000; 3500; 7000; 4020; 4200.

102. çəqa iarbakuou axərpxiazarakua irəççarup akakala 5 kakak: 995; 1095; 3995; 6095.

103. çəqa iarbakuou axərpxiazarakua irəçxərur akakala 5 kakak: 1304; 2404; 5004; 8004.

III.

104. apxgara rtaxərur asqot tablicaƣə iarbakuou axərpxiazarakua. iançarup uərt tablicada.

105. iançarup cifrala: yajei xuba nəzki bəli yənyajei xpa; yajejaba nəzki aali aaba; li xənyajei xpa nəzki yəli xənyajei zeij; fəli yənyajei yba nəzki pfa; aali pfa nəzki yənyajejaba; xəli bəja nəzki aaba; yəli yənyaja nəzki xəli; bəli yajejaba nəzki joxu. ialxnə iqaçarup art axərpxiazarakua asqot aƣə.

106. apxgara ataxərur: 26800; 37050; 40607; 50008; 126703; 230860; 400070; 508004; 800009; 1000000. ialxnə iqaçarup art axərpxiazarakua asqot aƣə.

107. axiz haƣərur axərpxiazara çəqa iarbou axərpxiazarakua raasta akala eiçou: 10000; 26000; 30900; 74000; 100000; 270000; 408000; 900000; 1000000.

108. çəqa iarbou axərpxiazarakua irəççarup akakala i-kakak: 994; 1994; 29994; 99994; 199994; 999994.

109. çəqa iarbou axərpxiazarakua irəçxərur akakala pf-kakak: 40803; 10003; 37003; 200003; 100003; 590003.

IV.

110. zaqa kaka, jabakua, ikkua, zkikua, ja-nəzkikua əqouzi razriad çərxiazara çəqa iarbou axərpxiazarakua rƣə: 52672; 37608; 42064; 70860; 63005; 60087; 40509?

111. zaqa kaka, jabakua, ikkua, zkikua, ja-nəzkikua əqouzi razriad çərxiazara çəqa iarbou axərpxiazarakua rƣə: 128567; 207309; 456800; 285007; 309854; 800062?

millionkua	i-nəzkikua	janəzkikua	zkikua	ikkua	jabakua	akakakua
1	5 3 2 6 4	5 3 6 4 7 9 1	4 5 7 2 2 8	3 2 8 7 3	2 8 4 6 9 7	7 3 1 4 5 2

112. eiləxnə iqaçarəup çaqa iarbou axəpxiazarakua ja-nəzkinə, zkinə, iknə, jabanə, kakanə: 32567; 28564; 39804; 40569; 70800; 20930; 67080.

113. eiləxnə iqaçarəup t-nəzkinə, ja-nəzkinə, zkinə, iknə, jabanə, kakanə çaqa iarbou axəpxiazarakua: 145789; 320673; 280456; 607804; 405007; 870035.

114. metrə irssarəup: 2 km 720 m; 3 km 60 m; 4 km 85 m; 25 km 650 m; 30 km 800 m; 70 km 95 m;

115. aqilometr axi iagarəup: 1860 m; 2700 m; 32650 m; 20860 m; 25080 m; 40064 m.

116. grammə irssarəup: 1 kg 520 g; 20 kg 600 g; 3 kg 80 g; 1 kg 45 g; 17 kg 500 g; 28 kg 750 g; 30 kg 900 g.

117. iagarəup aqilogrammaxi: 3645 g; 2760 g; 2803 g; 52000 g; 20860 g; 350070 g; 74065 g.

118. irssarəup kilogrammənə: 3 t 256 kg; 7 t 804 kg; 9 t 80 kg; 10 t 150 kg; 12 t 60 kg; 20 t 810 kg; 13 t 64 kg.

119. iagarəup aqonmaxi: 2654 kg; 7506 kg; 8400 kg; 15802 kg; 20650 kg; 35040 kg; 50000 kg.

120. çaqa iarbakuou axəpxiazarakua rəpə ikəla zaqa zkiə əqouzi zegiə, jabala zkikua zegiə zaqa əqouzi, zegiə zaqa zkikua, zegiə zaqa ikkua, zegiə zaqa jabakua: 28375; 36840; 48050; 60830; 29605; 40570; 175842; 208406; 360720?

dərga raja zmuu axəpxiazarakua reicçara.

121. oktiabri mzazə moskva inargəit 5123 t akartoş, noiabri azə inargəit 1312 t rəla eihanə oktiabri mzazə inargaz aasta, dekabrı azə 314 t rəla eihanə noiabri mzazə inargaz aasta. zaqa kartoş nargazi moskva dekabrı azə?

122.	3412+5264	21513+4274	5223+13542
	4126+3851	14225+3352	3415+24173
	5107+2842	23400+2399	5300+13475
	6238+3510	10809+7060	4009+24890

123. aqolxoz zəşəkusan ifakugəlaz aşəkusan xaləlas iaman 11207 maat. şəkusək aftaxı ui axaiala azhəit 1208 maat rəla eihanə, dəpə şəkusək aftaxı dəryagı 2109 maat rəla eihanə. iabanzanazei aqolxoz axaiala iara anəlakudərgəla inarknə yə-şəkusa rəstaxı?

124. aya aizgarta punkt aqə irədərkəlt ɸnak ala 8576 c aya, aqəkurei 974 c rəla eihanə irədərkəlt aya aasta, aqıar 395 c rəla eihanə irədərkəlt aqəkurei aasta. zegiə zaqa qarəc rədərkəlazı aizgarta punkt aqə ɸnak ala?

125.	1309+ 3406	13247+4508	4213+3569
	5308+ 2465	24804+3179	2726+3264
	1247+ 5408	33646+3207	5138+2456
	12405+23217	43508+5265	34643+4248

126.	2048+7091	4916+1562	1917+2968
	6083+1546	4835+2764	3726+4815
	4282+3056	6953+1726	4635+3729
	51346+6492	46851+1528	5819+2637

127. eicçarəup yraləei asqot aqəi:

	27397+52436	5276+3487	173496+ 2859
	45279+23469	6789+5678	267879+13867
	17348+41562	8475+4966	508487+26798
	51381+24089	7568+6798	659378+48687

128. arevoliucia qalaanza urəşəlan iəqan 58500 km aixamya. akpi axuəşəkusa alagamta aan uərt əqan 18400 km rəla eihanə. axuəşəkusa anqamtazə iqarçəit dəryagı 9300 km. zaqa kilometr aixamya əqouzi s.s.s.r. aqə axuəşəkusa anqamtazə?

129. zegiə eidkəlou pioner eizaraqə iəqan 2595 azoiabja, aqkuənja 1548 rəla eihan. zegiə zaqa pionerja əqazi aizaraqə?

130. asqot axyəlaa. aqetradı iançarəup. iakunago ahasabra azunə iarbərəup iacənakəua zegiə.

asqot aqazartazə iouftup:

apredmetkua rəxiskua	axəpxia- zara	axu		aizak	
		maat	kap.	maat	kap.
axiarxikua	2 ba	3	45		
aşameskəkua	4 "	1	22		
aixakua	2 "	4	75		
aqahakua	2 "	2	85		
aqəmoəkua	5 kg	1	88		
atelkua	5 "	3	13		
zəgiə					

131. ihasabərəup çaqa iarbou aqərpşəgakua. iguataərəup iiaşazar.

1253	11375	126786	42756
+ 2567	+ 23127	+ 30075	+ 2057
+ 3259	+ 11786	+ 3715	+ 127306
725	20332	35607	9562

132. 315 m. 56 k. 52 m 70 sm 21 km 300 m
+1208 m. 99 k. + 43 m 90 sm +75 km 900 m
905 m. 5 k. 120 m 75 sm 80 km 200 m

130. 52 kg 350 g 5 m 129 kg 17 c 15 kg
 + 79 kg 500 g + 3 m 245 kg + 25 c 35 kg
 91 kg 250 g 10 m 752 kg 13 c 50 kg

dərğa rəjə zmou xəpxiazarala aicəxra.

134. akpi axuəşəkusa alagamtazə araion aƣə iəqan 3325 aƣayja aykuənej 3112 azəabjei. axuəşəkusa anjamtazə iara ui araion aƣə iəqan 9859 aƣayja. zaqa rəla eihaxazi aƣayja rxəpxiazara axuəşəkusa anjamtazə?

135. 6843—3622 24230—13110 28403—17402
 7985—4582 18406— 5203 39062— 6042
 15674—3651 37058—15036 70486—20383
 24656—4234 50674—20534 82570—62430

136. marı 6 1933 şəkusazə s. s. s. r. aƣə idərpeit 17100 t atəq, 1200 t rəla eiçanə idərpeit aqər. zegiə zaqa maden dərpaži ui amş aƣnə?

137. akpi axuəşəkusa alagamtazə s. s. s. r. aƣə iəqan 18700 avtomobilükuei 34300 traktori. axuəşəkusa anjamtazə atraktorkua əqan 175000, avtomobilükua—70000. zaqa traktori vtomobili aurəftəzi ui axuəşəkusa ala?

138. 3647—1328 5743—3563 12341— 1208
 5283—3156 6924—2482 28765— 6309
 2384—1265 4386—1754 16628— 5076
 8593—5248 6279—2843 35479—10854
 139. 16584—4867 6821—4356 62231— 3549
 52738—3295 7238—5672 82122—17637
 268291—5367 45722—3645 352435—24789
 154316—7085 61318—7542 423536—74837

140. moskvəri aoblast aƣə akpi axuəşəkusa anjamtazə iəqan 733000 yək anjaxamçaja (svb) ialakuaz, leningradpi aoblast aƣə ialan 263000 rəla eiçanə. zegiə zaqayə anjaxamçaja alouzi uərt ay-oblastk rəfə?

141. 1928 ş. azə s. s. s. r. aƣə iouftən agazetkuei azurnal „bez-boznikəi“ 95630 nomer. 1931 ş. azə iourəftxt 437500 gazet nomer, 199500 zurnal nomer. zaqa rəla azhazi agazetkuei azurnalkuei rtəqra?

142. 4600—1307 16500—4307 23000— 2007
 5800—2608 28400—7208 34000— 3008
 8502—5306 76008—4095 70008—40073
 9401—6209 87007—5063 80007—50065

143. iacxərəp yrala asqot aƣə:

37002—15087 40000— 7654 300001—125789
 65004—24375 50004— 6945 500003—238496
 80006—57642 170000—48263 800002—568948
 190005—64723 240006—12689 1000000—999999

144. 37900+x=108360
 120873+x=207009
 x+65432= 90846
 x+27008=170649

67543—x= 20974
 278400—x=165803
 x— 58320= 97654
 x—350045=165700

145. apxiara ataxəp atablica. ipşaarup inxaz oktiabrı akə azə. atak guataəp eicçaraləei eicəxraləei.

aproduktkua rnəxraəi otqot sentjabrı azə.

	akuc kilogr.	aşala kilogr.	akrupa kilogr.	axuşa kilogr.	akartos kilogr.	akapusta kilogr.	axş kilogr.	aqəmlə kilogr.
ialalt	3210	2560	4320	1276	8054	7115	1127	310
inəxəp	2990	2296	3548	988	7680	6508	9488	295
inxaz oktiabrı 1 azə								

146. ihasabrup çaqa iarbou aƣrəpşrkua. iqəçatup ailkaara.

32005— 1453 34123— 7502 134270— 15058
 75007— 4378 165242—46405 253006— 48124
 86006—15679 235421—70054 405207— 80309
 78001—27007 243500—45076 280064—176987

147. — 1000 m. 15 k. — 159 m 50 sm — 70 km 300 m
 — 873 m. 90 k. — 40 m 30 sm — 19 km 700 m

148. — 153 kg — 15 m — 25 c
 — 79 kg 150 g — 7 m 250 kg — 15 c 30 kg

149. argəlarakua rəfə inargəit y-bark aorukua taçanə. ruakə itan 4065 oiuə. egriə itan 4575 oiuə. zegiə zaqa oiuə nargazi argəlaraƣə? ihasabrup iarbakuou axəpxiazarakua. rtakua rəla iqəçatup ahasabra cxrala.

150. oktiabrı azə azauad innaxəit 8570 kubometr amƣə, noiabrı azə innaxəit 790 kubometr rəla eihanə. zaqa mƣə nnaxzi azauad noiabrı azə?

ihasabrup iarbakuou axəpxiazarakua. rtakua rəla iqəçatup ahasabra cxrala.

aybaəi axə.

ƣərħala agarei aşarei.

151. akrəfarta iaiəut 250 kg akrupa. esəmşə inərxəuan 36 kg. zaqa krupa nxazi 5 mş rəftaxı?

152. 3 t asviokla ialçueit 210 kg afakar. zaqa kg afakar rəlçuazi 5 t?

153. aparnik aqnəp irgəit 450 lata eitahap. 5 jahak rqnə eitar-hait, jaha cəpxiaza 76 lata. zaqa etahap nxazi eitahamkua?

154.	28.5	16.5	27.5	43.5	36.5	91.5
	72.5	34.5	75.5	19.5	42.5	87.5
	54.5	48.5	68.5	26.5	84.5	73.5

155. akooperativ apə iaargəit 720 maat rəxu aba, 5 maatk ha metr. irtiit 87 metr. zaqa metr irəmtickua inxazi?

156. 5 aajak ašəla irkapanueit 240 kg. aajak akartos iakapanueit 65 kg. iarban aajou eiha zkapanua, zaqa rəlagiə eihanə iakapanuazi?

157. apsəzkja r-arteli iakəit 980 c apsəz. xuəqara išanə xutak imcaazakua amya iəkurceit, egiərt rcaait. zaqa psəz rcaazi?

158. auaapsəra myapgaga apoezd 5 saatk rəla inəquoit 240 km. iəlasu apoezd saatk ala inəquoit 60 km. iəlasu apoezd auaapsəra myapagaga apoezd aasta zaqa kilometr eihanə iqanaçozi saatk ala?

159.	750:5	960:5	270:5	630:5	740:5	560:5
	420:5	780:5	390:5	890:5	960:5	730:5
	280:5	830:5	170:5	460:5	810:5	920:5

160. aməpqayja r-arteli ɸnak ala iaxəit 370 psa-çla, al-çla—5-np rəla eihanə. zaqa mɸə pərqazi aməpqayja ɸnak ala?

161. 5 kg atorf iqanaçoit apxara 2 kg araja iəqanaço aqara. zaqa araja gəpxozi 270 kg atorf acənxuras?

aşarei agarei dərğa raja zmon axəpxiazara dərğak, zmon ala.

I.

162. arelis qaçarta acex apə iəeyəm abrigada iounastueit es-fəms 425 relis. mzkala ari abrigada iqanaçeit 135 relis abrak. aəey brigada es-fəms iounastuan 546 relis brakda. zaqa relisla eihanə iounastuazi mzkə aəey brigada, iəeyəm abrigada aasta?

163.	2142.2	2429.2	1482.2	2641.3	3647.4
	2324.2	3327.2	3273.2	1832.3	1896.4
	3212.2	4236.2	4132.2	2742.3	1739.4
	4232.2	4248.2	2236.2	3512.3	1764.4

164.	2657.5	3729.7	8634.7	23653.4	148533.2
	2948.5	6943.8	8297.9	28187.5	285697.3
	1384.6	7638.8	7638.9	46318.7	128394.3
	3973.6	9476.8	2876.9	63584.9	119993.5

165. akooperativ apə 212 akolxoznikja irouit 8 kg akartosi 6 kg aqəmfi uaypsə cəpxiaza. zaqa uətratəx rərtazi akolxoznikja zegiə?

166. akooperativ apə iəqan 685 metr aba, 9 maatk ha metr, nasgiə 535 m, 7 maatk ha metr. zaqa iapsazi aba zegiə?

167.	2.2849	3.2637	4.2946	6.2839	8.7426	6.12356
	2.2984	3.2889	4.3789	6.9364	8.9346	7.11545
	2.3586	3.3665	5.2657	7.4827	9.8635	8.15342
	2.4657	3.4827	5.7423	7.6384	9.6947	9.21243

168. mzkə ala azauad iabəit 1260 t aneit, nasgiə 9-np rəla eihanə axahp raja. tonnak aneit—7 kubometr k aməp iaysueit, tonnak axahp raj—5 kubometr k aməp iaysueit. zaqa mɸə ataxxarəzi azauad aneiti axahp rajei rcənxuras?

II.

169. 9 vagonk eiqaranə irtan 2988 aaja afakar. ui afakar ialçnə akooperativkua irouit 5 vagonk afakar, iaanxaz afakar akrəfartakua irərtait. zaqa aaja sakar rərtazi akrəfartakua?

170. 5 brigadak aməp pqayja ipərqəit 27936 çla. y-əey brigadak iqarçeit x-brigadak iəeyəmz iəqarçaz aqara. zaqa çla rəla eihanə ipnaqazi əey brigada cəpxiaza iəeyəmz abrigada aasta?

171.	6480:2	2760:4	4760:7	7840:8	9720:3	2692:4
	2640:2	3960:6	2880:8	4860:9	1485:3	3775:5
	3930:3	5110:5	5840:8	2880:9	2268:3	4360:5
	3630:3	5110:7	7760:8	5670:9	1756:4	4785:5

172.	46944:3	43778:7	75264:3	476391:3	245665:5
	65892:4	51765:7	35424:9	694285:5	748348:4
	92480:5	55504:8	83934:9	752934:6	547422:6
	84938:7	67122:9	112355:5	892633:7	718821:9

173. azauad apə auəs rueit 9936 yək. auəsujə 8-np rəla eihaup amaçura ialou raasta. zaqayə əqada azauad apə amaçura ialoui auəsujei?

174. akooperativ iərxəieit akolxoznikja rzə 18725 t akartosi egiərt auətratəxkuei. akartos 6-np rəla eihaup egiərt auətratəxkua raasta. zaqa kartosi egiərt auətratəxkuei arxəiazi akooperativ?

175. afabrika aqnə iqarçeit 38946 laça. abza xaçaɸkuan. axuyə laça 3-np rəla eiçan axaçaɸ aasta. egiərt phəs laça. zaqa phəs laça əqazi?

176. apima hsaku raionk apə irout autili eizərgaz azə 1962 maat. uərt aparakua xəqara išanə xutak iarteit axuykua raazarta aqaçarazə, 492 m.—apioner kalakı aqaçarazə, egiərt aparakua zegiə akolxoz axı idəkuərçeit, akətnxəla amafənakua iataxəz aaxuarazə. zaqa para dəkuərçazi akolxoz axı?

177.	82 m. 64 k.:8	23 m 75 sm.4	26 m 40 sm:4
	67 m. 28 k.:7	54 m 68 sm.5	64 m 25 sm:5
	546 m. 57 k.:9	65 m 35 sm.6	37 m 26 sm:6
	319 m. 38 k.:6	87 m 18 sm.7	74 m 7 sm:3

178. abeton aiourazə irgoit ikapanne 1 xutak acementi, 2 xutak apsləmzi, 4 xutak axah ssei. zaqa cementi, psləmzi, xahssei ataxxoxi 12488 t abeton aiourazə?

179. aşaxtaφə kvartalk ala iəçərxəit 19182 t axaħp raj. ayəmz raan iəçərxəit araja 2-np rəla eihanə, a-3-np raana—3-np rəla eihanə akpi aasta. zaqa tonn rouazi esəmza?

dərgaraja zmou axəpxiazara agarei aşarei 10-ləei ixərkuşakuou ajabakua rələei.

I.

180. azauad aφə auəs rueit 1780 ahsakua, axaja 10-np rəla eihaup ahsakua raasta, aφar 5-np rəla eihaup ahsa raasta. zəgiə zaqayə auəsuya əqada azauad aφə?

181.	4539.10	5693.10	6371.10	8350.10	15300.10
	4297.10	5498.10	7248.10	9640.10	29100.10

182. 4 kg 337 g alasa ialxnə irpeit 9 klapadkəi 10 kəsəkəi. klapad cəpxiaza iagəit 183 g alasa. zaqa lasa cazi kəsək aφə?

183.	9980:10	22870:10	39150:10	59270:10	76800:10
	12640:10	26390:10	44950:10	69880:10	87000:10

II.

184. raionk aφə akpi axuəşəkusa alagamtazə iəqan 147 şkol. axuəşəkusa anjamtazə uərt rxəpxiazara qaləit 237 yək. şkol cəpxiaza itoup 75 yək ačayja. zaqa rəla eihanə iəqazi ačayja axuəşəkusa anjamtazə, alagamtazə iəqaz raasta?

185. apionerja iqarçeit axumarra. irtiit 60 bilet 75 k. ha bilet cəpxiaza, 50 bilet 85 k. ha bilet cəpxiaza, 30 bilet 1 m. 50 k. ha bilet cəpxiaza. axumarra iəqarçaz aharq iakuzit 36 m. 75 k. egiərt aparakua rəla alqukua aarxueit. zaqa para nərxi alquə xuharazə?

186.	(256.3).10	(324.4).10	(287.5).10	(364.8).10
	256.30	324.40	287.50	364.80

187.	684.30	978.50	2643.70	8629.90	7055.40
	748.40	596.70	3964.80	9685.70	8003.60
	836.40	748.80	6497.90	8799.80	9800.70
	796.50	986.90	7499.70	9605.30	9009.90

188. türksib aura əqoup 1500 km. ui aura zaqa aamta rəla iaxəsuazi atovarə poezd, saatk ala inəquozar 20 km, aagəlartakua rqnə 12 saat iadxalozar?

189. aspalkua irxiərfueit adiogot. 50 şpal irəkuzueit 479 kg. adiogot. zaqa diogot rgozi 300 şpal?

190.	(240:10):6	(420:10):7	(540:10):9	(640:10):8
	240:60	420:70	540:90	640:80

191.	360:40	9960:40	9750:50	11940:60	41440:80
	560:70	8680:70	9660:60	12810:70	55530:90
	450:90	9360:80	7920:60	12480:80	64330:70
	640:80	9990:90	9030:70	19170:90	75360:60

192. acex aφə y-stanokk iqarçoit axtasakua atanakikua rzə. stanokk iqanaçoit minut cəpxiaza 30 78300 xtasa rzə azakaz əqoup. uərt azakazkua rqnə iqəçoup 23580. zaqa aamta auəs rurənə iəqouzi lnxaz azakaz nargzarazə?

193. kavkaz alxakua zəgiə reiha iharakəu elibrus akuj amşən iaxəhhoit 5640 m rqnəza. kazbek 600 m rəla eiçoup elibrus aasta, ayadaři ural alxakua zəgiə ireihau akuj 3160 m ala eiçoup, kazbek alxa aasta. jaqara eixagəlou aynə harakəup 40 m. zaqa ynə eixarəgəlarəxarəzi abart alxakua akakala rəharakra aqənza iyazaraφə?

194. lena azə aura qaloit 4500 km, volga 100 km rəla eiçoup lena aasta, dnepr 1350 km rəla eiçoup volga aasta. ijaouanə iançarup diogrammanə art askua roura 1 mm 50 km ha ipxiazanə.

dərgaraja zmou axəpxiazarakua rgara y-dərgak zmou ala.

195. auəsuyə 3 mş rəla 576 t axaħp raj əçixəueit. zaqa tonna araj əçixəuei iara mzkə ala? (mzkə iamoup 25 uəsura mşə).

196. tonnak donecpi araj moskva iapsoup 23 m. 80 k. tonnak moskvaçqari araion araj iapsoup 12 m. 40 k. zaqa rəla eihauzi moskva donecpi araj vagonk axu moskvaçqari aasta? (vagonk aφə 16 t.).

197.	352.13	348.23	2275.13	4315.25	4686.63	9536.77
	432.14	472.32	4583.19	3228.32	8768.67	4885.93
	846.15	667.45	9636.17	9383.55	6889.85	8855.58

198.	684.16	783.52	6746.18	9617.43	7537.89	5769.92
	369.18	856.65	6676.16	7338.48	8776.91	7638.78
	925.17	577.94	8481.19	6846.37	6498.76	8888.69

199. amerikari divizia cəpxiaza iəqoup 23 tank, 121 mafəna laskua, 541 aidara ltəxgakua (gruzovik), 90 traktor, 253 moçocikl, 1028 egiərt amafənakua. zəgiə zaqa mafəna əqouzi amerikari ar rφə, ar rφə iəqazar 54 divizia?

200. 1914 ş. azə amerikari adivizia minutk ala ixəsuan alakikua rəla 150000-np, apulemiotkua rəla 13500-np ixəsuan. uajə 72000 rəla eiçnə ixəsueit alakikua rəla apasa aasta, axa apulemiotkua rəla 47-np rəla eihaxəit. zaqa rəla eihanə ixəsuzi amerikari adivizia uajə, apasa, 1914 ş. aasta?

201. abzarbzan iacərgoit abzarbzan xkua. bzarbzan xək iakapənueit 6500 g. ialyikk aφə iəqoup 88 bzarbzan xkua, aialyikk apxiaφgiə—36 bzarbzan xkua. zaqa rkapanuazi abzarbzan xkua zəgiə?

202.	784.36	837.55	6402.39	9325.68	7939.98	5993.56
	398.84	298.47	5736.75	3062.44	8066.65	3638.87
	575.48	632.64	1211.91	4954.86	6378.39	7909.95
	401.97	934.79	8675.48	2587.53	9440.74	4832.61

203. ari asuot iaxyelaapup atetradı aƣə. agraƣa tajkua xarƣaapup. aizak qaçaapup.

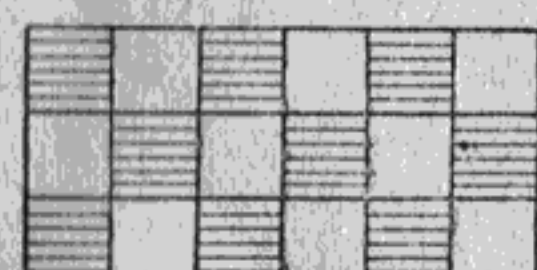
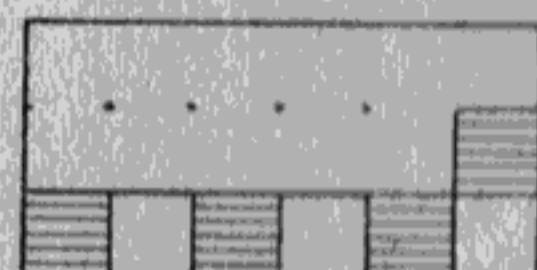
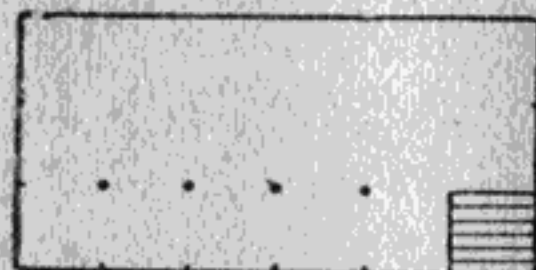
ahasabra.

aşkol iazouftup:

apredmetkua rəxizkua	axəpxia- zara	a x u		a i z a k	
		maat	kap.	maat	kap.
alampoukakua	75	—	85		
abazurkua	25 ba	2	55		
arolikkuu	5 ikək	2	75		
aprovodkua	200 m	—	6		
zegiə					

akvadratp lagakua.

204. ijaouanə iançapup zkuakı-iaşou, aura 6 sm, atbaara 3 sm əqanə. ilapup iara iaçanakəua kvadratp santimetrıla. ajaoua iunarboit ui şəqaçapup.

205. ijaouanə iançapup akuakı-iaşa, aura 5 sm, atbaara 4 sm əqanə. ilapup iara iaçanakəua.

206. ijaouanə iançapup kvadratp, zgan 4 sm əqou. ilapup açakə zaqarou.

207. ijaouanə iançapup kvadratp, zgan 1 dm əqou. ilapup iara iaçanakəua kvadratp santimetrıla. zaqa kvadratp santimetr əqouzi 1 kv. dm aƣə?

208. aklass-ouə ijaouanə iançapup akuakı-iaşa, agan 5 dm, atbaara 3 dm əqanə. ilapup iara açakə zaqarou.

209. aklass-ouə ijaouanə iançapup kvadratp, zgan 6 dm əqou. ilapup iara açakə.

210. agazet kĩaad ala ijabnə iqaçapup akvadrat, zgan 1 m əqou. ilapup iara iaçanakəua kvadratp decimetrıla. zaqa kvadratp decimetr əqouzi 1 kv. m aƣə?

211. adafmaouə aqnə iançapup akuakı-iaşa, zgan 4 m, zoura 3 m əqou. ilapup kvadratp metrıla iara açakə.

212. adafmaouə aqnə iançapup akvadrat, zgan 5 m əqou. ilapup açakə zaqarou.

213. irssapup kvadratp santimetrnə: 2 kv. dm; 5 kv. dm; 10 kv. dm; 15 kv. dm; 26 kv. dm; 45 kv. dm; 60 kv. dm.

214. kvadratp decimetrnə iqaçapup: 200 kv. sm; 400 kv. sm; 760 kv. sm; 840 kv. sm; 375 kv. sm; 2506 kv. sm; 6082 kv. sm.

215. irssapup kvadratp decimetrnə: 3 kv. m; 6 kv. m; 12 kv. m; 35 kv. m; 47 kv. m; 60 kv. m; 72 kv. m; 80 kv. m.

216. kvadratp metrə iqaçapup: 400 kv. dm; 500 kv. dm; 840 kv. dm; 704 kv. dm; 628 kv. dm; 1508 kv. dm; 1075 kv. dm.

217. y-uadak rƣə adafmaouə iƣup. ruak aura 6 m, atbaara 4 m əqoup, egıəi aura 7 m, atbaara 5 m əqoup. 1 kv. metr k iaçanakəua aırazə iaxtnərçoit 35 kap. zaqa iapsaxarəzi y-uadak rdaımaouə aıra?

218. akrolikkuu rəkletka iamoup aura 80 sm, atbaara 75 sm. xəxıřii çaqarpii atsamc ialərxəueit afanera. afanera 10 kv. dm iapsoup 2 kap. zaqa iapsaxarəzi afanera akletka iazxaşa?

219. atanakıř xəb azdaqıak aura nazoit 12 m, atbaara 8 m. zaqa akapanrəzi asə. axəbraƣə, 1 kv. m xəzyo asə iakapanuazar 11 kg 650 gr?

220. zkuakı-iaşou adgiəl uqastka aandala ikuərşoup zoura 172 m əqou. auqastka aura 6 m rəla eihaup iara atbaara aasta. ipşapup auqastka açakə zaqarou.

221. akolxoz aƣə ajguar aura əqoup 63 m, atbaara 10 m. ajguar iakəueit 90 jə. zaqa dgiəl açanakəuazi jkə ajguar aƣə?

222. zkuakı-iaşou adgiəl uqastka ikudərşeit iaxıabalakı aandala, iamanə aura 360 m. ihasabpup ui auqastka açakə zaqarou, atbaara 42 m əqazar.

223. azə izə ikunagoup 9 kv. m auada çakə. taajak rqnə iacloit 5 kv. m. iqaçapup ahasabp auada iaçanakəua abri . . . kv. m ala, ataaja . . . yək auaa axıəynou rzə.

224. aklass aura . . . atbaara . . . aklass aƣə . . . açaıya. çayə cəpxıaza ikunagoup 1 kv. m, 70 kv. sm adafmaou çakə. iaxyelaapup ahasab. atoukakua cıfıala ipsaxpup. ahasabp iazəpşapup azçaapə, iagihasabpup.

225. alaşarba iaçanakəua aklass aƣə inazaroup adafmaouə iaçanakəua xuəqara išanə xutak aqara. iqaçapup ahasabp, alaşarba iaçanakəua axıənzanazo hara hklass aƣə.

dərgaraja zmou axəpxiazara aşara y-dərgak. zmou ala.

I.

226. aklass aƣə iəqoup 42 yək açaıya. aklass iarteit 126 tetradı akletkakua zmazi 168 tetradı ajaoua zəldazi. açaıya azazala zaqa tetradı rouzi?

227. ašköl aƿə iaargæit 360 m akiafən. ui akiafən eiqaranə irout 72 yək açayja. zaqa para riaranə iəqouzi azaza, 1 m akiafən iapsazar 1 m. 65 k.?

228. 488:60 496:60 492:82 553:79 472:59
488:61 496:62 552:92 624:78 464:58
568:70 432:70 651:93 552:69 441:49
568:71 432:72 498:83 544:68 384:48

229. 230:32 324:41 625:79 561:79 315:53
370:43 276:52 541:68 734:88 584:72
260:51 841:91 318:48 624:89 612:78
440:62 671:82 437:68 527:69 475:58

230. 27 m aƿəti 23 m asatini irpsoup eizaknə 97 m. 54 k.; 27 m aƿəti 58 m asatini irpsoup eizaknə 193 m. 79 k. zaqa iapsouzi xaz-xazə 1 m asatini 1 m aƿəti?

231. 15 aaja ašələei 9 aajak akartoši irkapanueit eizaknə 1632 kg; 15 aaja ašələei 26 aaja akartoši eizaknə irkapanueit 2448 kg. zaqa rkapanuazi xaz-xazə aajak ašələei, aajak akartoši?

232. 315:40 392:50 520:65 414:46 448:56
315:50 392:60 304:76 185:37 462:66
315:45 392:56 385:55 405:45 380:76

233. 342:57 141:47 296:37 675:75 495:55
288:96 216:24 536:67 616:77 837:93
378:63 301:43 420:84 602:86 608:76

234. 150:25 182:26 222:37 525:75 486:54
230:46 275:55 360:45 320:64 450:75
520:65 329:47 486:54 783:87 612:68
380:76 280:35 396:66 760:95 864:96

II.

235. mzkə ala azə izxoit 18 kg auətratəxkua. akolxoznik, izmou ataaja 6 yək—1296 kg auətratəxkua, zaqa aamta izxarəzi ari ajaxə?

236. akooperativi afabrika-kuxnei rzə asovxoz iaanaxueit 39 iafyik akutaonkua, xəpxiazarala zegiə 56160 kutaon. akooperacia iaiurou 18 iafyik. zaqa kutaon aiouazi afabrika-kuxnia?

237. 1829:59 2449:79 5589:69 6319:89 2178:99
3848:52 2584:68 5976:72 4756:82 2842:98
4814:58 5100:68 7176:78 3960:88 2058:98
1917:71 2419:41 7533:81 2821:91 4214:98

238. 12177:99 21696:48 358324:29 374237:59
22077:99 30856:58 556444:49 419175:81
31779:99 27972:37 594425:31 441750:62
27456:78 44928:39 693099:99 391736:92

239. barzak itoup 14400 ouə, daƿakə aƿə—21600. atəxrəzə inər-kələeit 72 yək auəsujə. zaqa ouə tərgarəzi auəsujə azazala?

240. aorba aagəlartəƿə iaargæit 42 iafyik akonserv rtanə, nasgiə 52 iafyik alər rya rtanə. akonserv ztaz aiafyikkua zegiə irkapanuun 31 c 8 kg. alər ztaz aiafyik 18 kg rəla ixiamtan akonserv ztaz aasta. zaqa rkapanuazi aiafyikkua alər ztaz zegiə?

III.

241. fəms rəla asovxoz innaxəueit 35 t 40 kg asilos. zaqa jə əqouzi asovxoz aƿə, jək iartozar ƿnak 16 kg asilos?

242. anxay iəj šəkusək ala iamčueit 1200 l axš. ui axš 25 l ialčueit 1 kg axuša. asovxoz fermaƿə aj iaanaftueit šəkusək ala 3450 l axš. ui axš 23 l ialčueit 1 kg axuša. zaqa rəla eihanə ialčuazi axuša asovxoz t jə aqnəp?

243. 4650:25 7740:45 20655:85 25125:75 74725:35
5304:34 12265:55 30685:95 19512:36 34178:46
3978:26 14560:65 45192:84 33132:44 53637:57
5580:36 17475:75 23650:85 29250:26 70785:65

244. 374275:55 546268:74 430192:46 395100:75
441728:64 335400:75 746700:75 424545:55
419164:86 322672:86 693156:94 672660:74
391780:95 408348:54 712215:85 437070:86

245. 1905 š. azə auəsuyə iouan aulafaxuə 36 m. mzkə, esəmša ja saatk auəs ua. zaqa iouazi auəsuyə saatk? (mzkə iamou 24 uəsura mšə).

246. 1905 š. aan anxaja ailayelasra anəqarča 30000 apoməfyikja irəmpəçaknə irəmaz amazara joxu qara išanə xutak rbləit. zaqa nxazi irəmpəçakəz amazara imbləkuə?

247. aparovoz „f. d.“ (feliks dzerzinskii) iagoit apoezd 1570 t iəqou. iara aparovoz zegiə atənder acčanə iakapanueit 120 t. zaqa vagon əqouzi apoezd aƿə, vagonk iakapanuazar 7 t 300 kg, iara aidaragiə 17 t 700 kg əqazar?

248. 29. x = 8816 x:27 = 351 21228:x = 87
55. x = 41470 x:92 = 644 119412:x = 93
x.96 = 70560 x:39 = 1014 125060:x = 37
x.93 = 119412 x:67 = 5092 115192:x = 44

249. atəblica atətradi aƿə iančəpup. irəpup itajəu agrafta.

auətratəxkua rəxi3	aƿayra aizgara	
	85 kv. m aqnə	1 kv. m aqnə
1. akapusta	425 kg	
2. akartoš	255 „	
3. amarkov	340 „	
4. anaša	3400 xp.	

250. ihasabrup aḡrəpşrkua. iguataḡrup iiaşazar.

24.27	26.35	48.79	37.54	83.78
45.39	45.38	64.87	45.86	72.94
54.63	52.65	76.98	73.84	75.62
78.89	86.75	97.85	68.77	87.78

251. ihasabrup aḡrəpşrkua. iguataḡrup iiaşazar.

22638:98	27456:78	30972:87	44928:39
12177:99	19176:68	21696:48	358324:29
22077:99	22311:67	30856:58	556444:49
31779:99	20064:56	27972:37	594425:31

252. uaxək ala agaz lampā iabləit agaz 135 g. zaqa gaz bləzi laxa rəla?

ihasabrup ahasabḡ. xaz-xazə axəpxiazarakua iəqou rtak ala iqaçaḡrup ahasabḡ şarala.

253. acex aḡə 178 aḡsakua əqouḡ, axaja 4-nḡ rəla eihanə iəqouḡ. zaqayə axaja əqada ui acex aḡə?

iqaçaḡrup ahasabḡ xaz-xazə axəpxiazarakua iarbou rtakkua rəla. iqaçaḡrup ahasabḡ şarala.

aamta ahasabra.

254. sekundnə irssaḡrup: 3 min.; 1 min. 20 sek.; 7 min. 38 sek.; 5 min. 8 sek.; 13 min. 45 sek.; 18 min. 35 sek.; 25 min. 47 sek.; 36 min. 58 sek.

255. eihau ḡaganə iiagaḡrup: 400 sek.; 340 sek.; 375 sek.; 600 sek.; 960 sek.; 426 sek.; 752 sek.; 840 sek.; 925 sek.; 986 sek.; 1248 sek.

256. minutnə irssaḡrup: 9 saatk; 3 saatkəi 30 min.; 6 saatkəi 46 min.; 8 saatkəi. 6 min.; 14 saati 27 min.; 16 saati 38 min.; 21 saati 43 min.; 25 saati 56 min.

257. eihau ḡaganə iiagaḡrup: 420 min.; 140 min.; 195 min.; 720 min.; 900 min.; 428 min.; 795 min.; 815 min.; 864 min.; 916 min.; 1450 min.

258. saatnə irssaḡrup: 8 uaxəi-ḡni; 30 uaxəi-ḡni; 25 uaxəi-ḡni; 5 uaxəi-ḡni 8 saatkəi; 7 axa-bḡəmşi 15 saati; 15 uaxəi-ḡni 6 saatkəi; 17 uaxəi-ḡni 10 saatkəi; 25 uaxəi-ḡni 15 saati; 47 uaxəi-ḡni 18 saati.

259. eihau ḡaganə iiagaḡrup (uaxəkəi ḡnakəi rəşqa iiagaḡrup). 16 saat; 460 saat; 400 saat; 624 saat; 343 saat; 496 saat; 643 saat; 680 saat; 710 saat; 826 saat; 954 saat.

260. aşəkus iamouḡ 365, ma 366 mşə. eilkaḡrup uəs akuzar: bḡəmz irəmour yajei jeiza-yajei jeiza mşə; pşəmz yajei jaba-yajei jaba mşə. mzkḡiə 28, ma 29 mşə.

261. apsa çla innaçueit 600 şəkusa rḡənza, aḡ 1000 ş. rḡənza. zaqa ləşəkus nərçuazi art açlakua xkəla?

262. akḡi akiaad fabrika qarçeiḡtei içueit 500 şəkusa. zaqa ləşəkusa çuazi akiaad fabrikala iqarçoiḡtei?

263. alquə akiəpxira rxuəçt 1438 ş. azə. zaqa lə-şəkusa rzə lrxuəçzi alquə akiəpxira?

264. haznəu aşəkus cıfrala iançarup. aləşəkusa haznəu axız harup.

265. 1861 ş. azə ahra-ḡra eimərxı urəşḡəlan. ui aaxəs zaqa şəkus çxiouzi?

266. urəşḡəlan akḡi arevoliucia əqan 1905 ş. azə. aḡəntkar iaxə-rei oktiabrḡi arevoliuciei—1917 ş. azə. zaqa şəkusa rəbḡouzi uərt aamtakua?

267. vladimir ilia-ipa lenin diit 1870 ş. azə. dəpsit 1924 ş. azə. zaqa şəkusa ixəçzi lenin?

268. rapxıaza asə ləeit 10 noiabrı mzazə. zegiə reiha iououaz açaa əqan ianvarı 21 azə. asə ztua ialaḡt fevralı 25 azə. azkua xəçua ialaḡt 19 apreli azə. ihasabrup, zaqa rəbḡəsəz uərt aamtakua.

269. akolxoz aḡə aapənra iəlarçaşa aplan itəxəup abas: akiar—26 apreli azə, aquəd—mai 19 azə, akartəş—mai 5 azə, akunə—ilunı 1 azə. zaqa aamta bḡəsrəzi akiar anəlarço inarknə akartəş anəlarçonza? akartəş anəlarço inarknə aquəd anəlarçonza? aquəd anəlarço inarknə akunə anəlarçonza?

270. noiabrı mza 12 azə ialaḡəeit amafənakua rnəquara, inəquon 4 mzi 6 uaxəi ḡni. ianbaquəçi amafənakua rnəquara?

271. açaa iəkugəlanə azə iərua ialaḡəeit dekabrı 16 inarknə mart 5 aḡənza. zaqa aamta iəruazi azə açaa iəkugəlanə?

272. aoi bakua zəla inəquon apreli 12 inarknə noiabrı 20 aḡənza. zaqa aamta inəquazi aoi bakua zəla?

273. apoezd y-ştanciak rəbḡara ibḡəst 5 saatkəi 35 min. rəla. aoi ba anəquara iəḡəup 3-nḡ rəla eiçnə apoezd aasta. ui aqara zəbḡou zaqa aamta rəla ibḡəsrəzi aoi ba?

274. azaxəga mafəna fabrika 14 saati 30 min. rəla iazaxt 5 kəştiumk. axaḡ zaxəta zmaz aterzə 3 kəştiumk rəzaxra dadxalt 54 saati 15 min. zaqa aamtala ilasnə auəs auazi afabrika, axaḡ zaxəta zmaz aterzə iaasta?

275. afabrikaḡə amafəna 2 min. 50 sek. rəla itnapoit 10 ḡənḡra-təpk. akəştium iəḡoit 8 ḡənḡrak. zaqa aamta ataxxozi 8 ḡənḡra-təpk rəḡparazə?

276. elektriqestvoḡi akuac xxəga mafəna 19 min. 36 sek. rəla iaxxueit 28 kg; napələḡi akuac xxəga 7 min. rəla iaxxueit 1 kg akuac. zaqa rəla ilasnə auəs auazi elektriqestvoḡi akuac xxəga napələḡi aasta?

277. elektriqestvoḡi akartəş rəckıaga amafəna iarəckıoit 32 min. rəla 48 kg akartəş, napələḡi 10 min. rəla iarəckıoit 1 kg. zaqa rəla iaha ilasnə uayə irəckıarəzi aelektriqestvoḡi amafənala napələḡi aasta?

278. 5 uaxəi-φni 12 saat . 40 8 saat 40 min. . 50
 3 uaxəi-φni 18 saat . 30 3 saat 18 min. . 60
 7 uaxəi-φni 20 saat . 45 5 saat 27 min. . 76
 8 uaxəi-φni 16 saat . 94 6 saat 45 min. . 80
 7 min. 49 sek. . 60
 9 min. 23 sek. . 80
 15 min. 36 sek. . 57
 20 min. 36 sek. . 98

279. 2 uaxəi-φni 15 saat : 7 4 saat 30 min. : 6
 3 uaxəi-φni 8 saat : 10 5 saat 20 min. : 8
 6 uaxəi-φni 16 saat : 20 4 saat 12 min. : 18
 4 uaxəi-φni 4 saat : 20 3 saat 30 min. : 15
 3 min. 20 sek. : 4
 2 min. 40 sek. : 9
 4 min. 48 sek. : 12
 6 min. 31 sek. : 17

axpaṛi axə.

φərḥala agarei aṣarei.

280. 100 t aya dəkuçarur. idəkurçeiṭ 50 vagon. vagon cəpxiaza 16 t zkəuaz. zaqa ya dəkuçamkua inxazi?

281. asovxoz aφə iəqour 50 jə. φnak jkə iartoṭ 17 kg asilos 13 kg egiərt afəṭkuei. zaqa faṭə rərtəzi esəmsə uərt ajkua?

282.	34.50	56.50	72.50	26.50	44.50
	86.50	22.50	38.50	94.50	84.50
	72.50	68.50	88.50	78.50	92.50
	93.50	76.50	96.50	98.50	99.50

283. 50 yək ar qapf ialaz irəteṭ 400 patron. zaqa patron iouzi azə?

284.	200:50	600:50	700:50	500:50
	800:50	300:50	900:50	1000:50
	1300:50	1800:50	5400:50	4800:50
	1700:50	3400:50	7800:50	5300:50

dərgaraja zṃou axəpxiazara agarei aṣarei 100 rələei ixərkuṣou aṭkua rələei.

I.

285. 8 metrək aelekṭriqestvo myapagaga aṣala iakapanueṭ 1 kg 944 g, auəsujə rklub aφə aelekṭriqestvo laṣara qaçarazə iagəeiṭ 100 m aelekṭriqestvo myapagaga ṣala. zaqa rkapanuazi uərt aelekṭriqestvo myapagaga ṣalakua?

286.	56.100	856.100	736.100	6896.100	8253.100	9356.100
	94.100	322.100	925.100	7679.100	8295.100	9005.100
	82.100	487.100	933.100	7935.100	8003.100	9100.100

287. apṣa ṣlagara 100 saatk rəla ialagoṭ 21000 kg arəc, azə ṣlagara—33000 kg, axəly-psəlyṭ—48000 kg. zaqa kilogramm alagozi ṣlagara cəpxiaza saatk ala?

288.	2200:100	6600:100	40700:100	456600:100	600000:100
	7800:100	7500:100	25600:100	356800:100	200000:100
	5900:100	3900:100	75800:100	963700:100	900000:100

II.

289. asovxoz uqastka 200 ga adgiəl zçakəz ga cəpxiaza iəkuçit 14 c 75 kg abamba. 300 ga zçakəz auqastka iəkuçit ga cəpxiaza 15 c 45 kg. zegiə zaqa bamba əkuçzi asovxoz?

290. gekṭark aφayra iaanaftueṭ 900 kg abamba rəckiamkua. ui abamba xəqara iṣanə xutak ialçueṭ abamba-ckia. kilogramm k abamba-ckia ialçueṭ 10 m 75 sm aba. zaqa ba alçuazi 1 gak abamba?

291.	(24.2).100	(35.3).100	(48.4).100	(63.5).100
	24.200	35.300	48.400	63.500

292.	15.200	25.400	341.200	536.400	575.600	788.800
	16.200	26.400	753.200	451.400	738.600	855.800
	18.300	28.500	224.300	824.500	459.700	677.900
	19.300	30.500	522.400	956.500	537.700	754.900

293. azaxərtəṭ fabrikaçə pḥəsk maṣənalə itəlpəit saatk ala 200 hənṭratəṭ. zaqa sekund dagozi lara hənṭratəṭk atparazə?

294. akṭi axuəṣəkusa alagamtazə 500 yək auəsujə, x-ṣtanokk rəla auəs ua iqarçon φnak 38500 m aba, axuəṣəkusa anṭamtazə 400 yək auəsujə, pṣṣtanokk rṣə auəs ua, iqarçon 43200 m. zaqa rəla eihaxazi uəsuyək iəqaiçoz axuəṣəkusa anṭamtazə?

295.	(1800:100):3	(2100:100):7	(3600:100):9
	1800:300	2100:700	3600:900

296.	1600:400	18000:90	64400:400	61200:600	25600:800
	2400:600	25000:500	74800:400	84600:600	43200:800
	7200:800	42000:70	32500:500	84700:700	34200:900
	8100:900	54000:600	55000:500	39200:700	57600:900

297. ṣtalingradṭi atrəṭtor zauad ṣəkusək iounaṣtueṭ 50000 ṭrak-tor. 100 ṭrakṭork irəkuzueṭ 440 t aixa. zaqa poezd ataxəuzi ui aixa azauad aφə aagarazə, poezdk iftnaxəuazar 800 t?

dərgaraja zṃou axəpxiazara agarei aṣarei x-dərgak zṃou ala.

298. azauad auəsujə rzə iargəloṭ aynə. aynə aφə iqaloṭ 384 uada. uərt raxi 168 uada cəpxiaza irəmoup açakə 48 kv. m. 75 kv. dm; egiərt uada cəpxiaza 36 kv. m 50 kv. dm. rəmoup. ihasabṭur ayn-φəc açakə zaqarou.

299. 92 mṣə rəla akṭəfarta iounaṣtiṭ 103500 ṣəṭṭxia. zaqa ṣəṭṭxia aunaṣtrəzi lara ṣəkusək?

300. 492.273 549.275 363.836 537.243 228.326 237.728
514.219 732.358 729.861 356.365 735.425 359.995
385.835 875.524 567.384 443.234 824.317 473.813
832.184 713.672 625.387 656.359 494.727 769.616

301. 373.356 481.549 639.719 441.572 342.841 587.427
566.215 912.282 776.269 782.297 895.299 929.394
675.424 725.354 588.424 584.485 645.199 843.597

302. 144.221 115.243 212.416 375.294 2142.193 3299.215
323.128 244.324 572.253 324.399 2671.188 3729.269
242.325 442.157 672.347 384.489 2282.295 3645.297

303. auəsujə zynalaşa aynə argələra iakuzit 976000 m., zkiə maat cəpxiaza 347 auəsujə rulafaxuə iagon. zaqa para cazi aməpa-xukua raaxuarazi egiərt anəxərtakua rzi?

304. acex aḡə 147 yək auəsujə azazala 125 m. azaiom rnapkua açaryit. egiərt 185 yək auəsujə azazala 175 m. ha rnapkua açaryit. ihasabrup zegiə zaqa rəxu acex-aḡə eizaknə azaiom rnapə açaryəz.

305. berlin 180 mş rəla auəs zəmuə auəsujə rtaaja auadakua rəyncarazə iəqan 73440 prikaz, auada axu axiərməfəz azə. zaqayə saatk ala aulica iəkurəquazi berlin, taajarak aḡə ipxiazazar 3-yə uaa ha?

306. podvalk aqnəḡ x-nasosk itərtoit 6808 litr azə: akə itnatoit minutk ala 56 litr, egiəi 48 litr, axpaḡi—44 litr. zaqa aamta itərta-rəzi azə apodval aqnəḡ?

307. 8988:321 16044:382 49474:853 50908:356
6370:182 18936:526 35646:457 94089:237
8400:175 18048:752 38468:652 68820:372
5254:142 29328:376 26748:743 55144:452

308. 114912:756 414288:756 396440:935 159384:482
153999:639 282924:813 104000:832 203504:632
177552:548 260275:725 340176:912 172890:678
121486:437 203365:457 251904:768 289428:813

309. 130500:348 403788:759 279456:852 302452:911
400464:972 272592:432 189952:742 408342:759
285570:835 185220:588 206500:875 353228:379
379316:713 128250:375 339986:874 554046:863

310. y-eidara ftəxga vtomobilik atatən myapagara aan eicnərxat abenzin 6 kg 300 g. zaqa kilometr icazi amafənakua, 1 km anəqua-razə amafənakua ruakə innaxzar 170 g abenzin, egiəi 80 g rəla eihanə?

311. amafəna lasi aidara ftəxga mafənei inəquoit eiqaranə, rəy-bagiə eicərbliəit 12 kg 300 g abenzin. amafəna lasə 1 km axəsrazə innaxəueit 110 g abenzin, aidara ftəxga 300 g. zaqa kilometr inə-quazi avtomobilikua?

312. ihasabrup aḡərpşrkua. iguatarup iiaşazar.

347.538	486.213	694.372	649.285	754.328
619.871	346.435	526.329	742.458	847.452
589.483	458.472	765.436	863.521	976.689

313. ihasabrup aḡərpşrkua. iguatarup iiaşazar.

52332:356	69010:515	65682:534	165648:714
59356:418	76500:612	88672:652	257712:826
71722:329	94248:357	172095:447	249688:529

314. (24352—22395):169 (267865+290108):117
(3756—1803):115 (9609+7563):(4878—4560)
(69034—68590):246 (79609+68479):428

315. 4477:121+8064:112 3276:273+455:35
3382:89+2790:45 13932:172+7728:112
9398:254+8004:276 20916:249+8505:315

316. 2093:91+2072:56 3799:131+1953:63
3105:23—980:28 4224:128—2970:135
3243:141+374:22 3968:124+2548:182
3968:31—6225:75 1624:56—693:63

317. auəsujə rzə azavkom iaanaxueit apsfarta ynkua rḡə atəpkua 21875 m. rəxu, təpk 175 m ha. zaqay uəsujə irəzharəzi atəpkua apsfarta ynkua rḡə?

ihasabrup ahasabḡ. atak iəqoui axəpxiazarakua iəqoui rəla iqa-çarup ahasabḡ ḡəckua.

318. 124 uardən rəla iaargəeit 29760 kiəlmət zaqa kiəlmət akuzi uardən?

ihasabrup ahasabḡ. atak iəqoui axəpxiazarakua iəqoui rəla iqa-çarup ahasabḡ ḡəckua.

aplani açakəi (площадь).

319. amya aplan aḡə 1 sm 100 m ha ipxiazour. eilkaarup iāşa-ıqianə amya aura zaqarou.

amasştəb

320. aplan aḡə zkuakı-iaşou auqastka dgıəl atbaara unarboit aıaha iāşa zoura 4 sm 5 mm əqou. ui auqastka tbaaraıqias iamou 900 m aıp. masştəbs izlaqaçouzi ui aplan?

321. auətra aplan aƣə 1 sm iapsaxəueit 200 m. eilkaatup auətra açakə zaqarou.

amasştab

322. aplan aƣə zkuaki-iaşou aura 8 sm əqour, iaşatqianə aura əqour 40 m, zkuaki-iaşou atbaara aplan aƣə 6 sm əqour. eilkaatup iaşatqianə ui akuaki-iaşa açakə zaqarou.

323. aşkol qazartaƣə iəqour y-bonəck atanakiə. ruak aura 2 m, atbaara 4 dm əqour, egiei aura 3 m, atbaara 5 dm əqour. zaqa xumarga rəlçrəzi art atanakikua, 1 xumargak iagozar 1 kv. dm?

324. oiuək aura 6 m, atbaara 25 sm əqour; egiei aoiuə aura 7 m, atbaara 20 sm əqour. zaqa rəla eihauzi oiuək iaçanakəua egiei aoiuə aasta?

325. auada agəlara 4 m əqour, aztamck aura 7 m 5 dm, egiei 3 m əqour. aŋkuei apenqərkuiei irəçarkəueit 12 kv. m. zaqa ƣət oboi agarəzi ari axqiarazə, 3 kv. m cəpxiaza iagozar 1 ƣətə oboi?

326. ajguaraƣə araxu zçagəlo aboura xəbup tanakieła. axəb auras iamou 64 m, atbaara 12 m 5 dm. zaqa tanakie ƣət agarəzi axəb zegiə, 4 kv. m iataxxozar 5 ƣətə atanakie?

327. atzamec aura əqour 17 m 5 dm, agəlara 4 m. zaqa kiəlmət agazi, iara 1 kv. m atzamec iagozar 255 kiəlmət?

328. aynarguə kiəlmətla iqaçatup. aynarguə aura əqour 5 m 4 dm, atbaara 3 m 8 dm, akiəlmət aura 3 dm, atbaara 1 dm. zaqa kiəlmət ataxxoz?

329. adafma aura 5 m 4 dm, atbaara 2 m zmou xqiatup oiuəla. zaqa oiuə ataxəuzi adafma axqiarazə, aoiuə aura 6 m, atbaara 2 m amanə ianəqala?

330. arevoliucia qalaanza auəsuyə itaaja 5 yək axieqaz iynan, auada aura 5 m 6 dm amanə, atbaara 4 m 5 dm əqanə. uajə ui eipş iəqou itaaja iynou ƣ-uadak rƣə. auadakua ruakə iaçakəup 25 kv. m 40 kv. dm, egiei auada iaçakəup 19 kv. m 80 kv. dm. zaqa rəla eihaxazi eilou itaaja cəpxiaza uada çakəla?

331. atablicaƣə iarboup 5 kuaki-iaşa figurakuak rourei rətbare. iha-sabup xaz-xazə art afigurakua irəçarkəua, znə kvadrat metrala nas ar ala.

332. irssaup kv. metrə: 2 a; 5 a; 40 a; 2 a; 36 kv. m; 3 a 8 kv. m; 12 a 20 kv. m.

333. iiağatup eihau aŋagaxi: 300 kv. m; 500 kv. m; 260 kv. m.

aura metrala	atbaara metrala	açakə
100	1	
50	2	
25	4	
20	5	
10	10	

334. atablicaƣə iarboup f-kuaki-iaşa figurakuak rourei rətbare. iha-sabup xaz-xazə art afigurakua irəçarkəua, znə kv. metrala, nas gektarla.

335. irssaup arkuani kv. metrə: 3 gək; 7 gək; 4 gəkəi 85 a; 2 gəkəi 60 a; 1 gəkəi 7 a.

336. iiağatup eihau aŋagakua raxi: 500 a; 800 a; 215 a; 348 a; 460 a; 305 a; 1504 a; 2748 a; 5700 kv. m; 86900 kv. m; 60356 kv. m; 304840 kv. m.

aura metrala	atbaara metrala	açakə
1000	10	
625	16	
500	20	
400	25	
200	50	
100	100	

337. zkuaki-eiqarou auqastka dgriel zoura 96 m, zətbəara 75 m əqou rƣə iəkugəlou 864 psa çla. zaqa psa çla əkugəlouzi 1 ark zçazkəua adgriel aƣə?

338. zaqa uardən auac ataxxoz adgriel arğrazə zoura 250 m, zətbəara 200 m əqou, 1 gək adgriel iakupsazar 30 m auac. nasgic uardən iadərəkəuazar 750 kg auac?

339. amƣə pğaja r-arteli 60-yək zlou, ipnaqaroup abna uqastka adgriel kuaki-iaşaƣə, zoura 375 m, zətbəara 80 m əqou. gektar cəpxiaza iəkugəlou 1400 çla. zaqa çla pğarəs iəkulozi azə cəpxiaza?

340. abnat uqastka dgriel, zoura 2 km, zətbəara 500 m əqou iəkurxəit—43200 kubometr amƣə. zaqa mƣə əkuçəzi adgriel uqastka 15 gektar zəmpxakəu?

341. asovxoz dgrielk aƣə ilarçeit abamba, aura 1 km 250 m, atbaara 600 m əqanə. gektar cəpxiaza ialçnə iroiit 875 kg abambaza. itargalaz abambaza xəqara işanə xutak ialçit abamba ckia. zaqa bamba ckia rouzi asovxoz aƣə?

abaşar ssakua.

I.

342. zaqa bza, pf-xutakua, aa-xutakua əqouzi eibgou jəhək aƣə?

zaqa pf-xutakua əqouzi $\frac{1}{2}$ aƣə?

zaqa aa-xutakua əqouzi $\frac{1}{4}$ aƣə?

$\frac{3}{4}$ $\frac{1}{2}$?

343. zaqa bza uzalxəuazi $\frac{2}{4}$ $\frac{4}{8}$?

344. zaqa pf-xutakua uzalxəuazi $\frac{2}{8}$ $\frac{4}{8}$ $\frac{6}{8}$?

1							
$\frac{1}{2}$				$\frac{1}{2}$			
$\frac{1}{4}$		$\frac{1}{4}$		$\frac{1}{4}$		$\frac{1}{4}$	
$\frac{1}{8}$	$\frac{1}{8}$	$\frac{1}{8}$	$\frac{1}{8}$	$\frac{1}{8}$	$\frac{1}{8}$	$\frac{1}{8}$	$\frac{1}{8}$

345. ialyaarur aƿərpşəgakua. ialayrur ibɾaɾəu axərxiazarakua.

$$\frac{1}{2} = \frac{4}{8} \quad \frac{1}{2} = \frac{8}{16} \quad \frac{1}{4} = \frac{8}{32} \quad \frac{3}{4} = \frac{6}{8} \quad \frac{2}{4} = \frac{8}{16}$$

$$\frac{2}{4} = \frac{8}{16} \quad \frac{4}{8} = \frac{2}{4} \quad \frac{4}{8} = \frac{1}{2} \quad \frac{2}{8} = \frac{1}{4} \quad \frac{6}{8} = \frac{3}{4}$$

346. avedra abzanza azə tarpeit, nas itarpeit dəryagı $\frac{1}{4}$ vedra. avedra xutas ipuzi zəla?

347. apioner, apioner klub aƿə dəqan $1\frac{1}{2}$ saat, nasgıə $\frac{3}{4}$ saat iərmazeiuan iurokkua. zegıə zaqa aamta ixəigazi aklub aƿə, nasgıə aurokkua rəarazəi?

348. iaarxueit $1\frac{1}{8}$ kg irəou axuşei $\frac{3}{4}$ kg, axyat xuşei. zaqa xuşa aarxuazi zegıə?

349. kərzinkək aɾə ştou iakapanueit $2\frac{3}{8}$ kg, egiəi iakapanueit $3\frac{1}{4}$ kg. zaqa rəapanuazi ay-kərzinkəkgiə aɾə şərtou?

350. aiaşuik apeyenie ştou iakapanueit 10 kg, aiaşuik apeyenie tamkua iakapanueit $\frac{5}{8}$ kg. zaqa akapanuazi apeyenie amacara?

351. abyar kəstriulıka iakapanueit $2\frac{3}{4}$ kg, aqainik $\frac{1}{8}$ kg rəla eiçanə. zaqa akapanuazi abyar aqainik?

352. iaarxueit $3\frac{1}{2}$ kubometr amə. irbləit $1\frac{1}{4}$ kubometr. zaqa məə nxazi?

353. auətra abza kərtəşla ilaçour, $\frac{1}{4}$ iəloup akapusta, $\frac{1}{8}$ iəloup aqəmlə, inxaz axutəə iəloup egiərt auətratəxkua. auətra zegıə aƿəntə zaqa xuta dgiəl rəçakəuzi egiərt auətratəxkua?

354. irtiit 3 ƿətk laanxaz aba mərə, ƿətk aƿə iəqan 3 m, egiəi aƿə iəqan $\frac{3}{4}$ m rəla eiçnə akri aƿə iəqaz aasta. axpaɾi aƿə aƿə iəqan $\frac{5}{8}$ m rəla eiçnə aybaɾi aƿə iəqaz aasta. zaqa metr aba əqazi axpaɾi aƿə aƿə?

355. y-uadak xqıour oboi ala. uadak iakuzit $18\frac{1}{4}$ top oboi, egiəi iakuzit $1\frac{1}{2}$ top rəla eiçnə. zaqa top oboi akuzzi ay-uadak rəxqıarazə?

356. $\frac{1}{2} + \frac{1}{4} = \frac{3}{4}$ $\frac{1}{2} + \frac{1}{8} = \frac{5}{8}$ $\frac{3}{4} + \frac{1}{8} = \frac{7}{8}$ $\frac{1}{4} + \frac{5}{8} = \frac{7}{8}$ $\frac{3}{8} + \frac{1}{2} = \frac{7}{8}$

357. $\frac{1}{2} + \frac{1}{2} = 1$ $\frac{3}{4} + \frac{1}{4} = 1$ $\frac{1}{8} + \frac{7}{8} = 1$ $\frac{3}{8} + \frac{5}{8} = 1$ $\frac{7}{8} + \frac{1}{8} = 1$

358. $\frac{1}{2} + \frac{3}{4} = \frac{5}{4}$ $\frac{1}{2} + \frac{7}{8} = \frac{9}{8}$ $\frac{3}{4} + \frac{3}{8} = \frac{9}{8}$ $\frac{1}{4} + \frac{7}{8} = \frac{9}{8}$ $\frac{3}{4} + \frac{5}{8} = \frac{11}{8}$

359. $\frac{1}{4} + \frac{1}{2} = \frac{3}{4}$ $\frac{2}{2} + \frac{5}{8} = \frac{9}{8}$ $\frac{2}{8} + \frac{3}{4} = \frac{7}{4}$ $\frac{3}{8} + \frac{1}{2} = \frac{5}{4}$ $\frac{7}{8} + \frac{1}{2} = \frac{9}{8}$

360. $\frac{1}{2} + \frac{1}{4} = \frac{3}{4}$ $\frac{3}{8} + \frac{2}{2} = \frac{10}{8}$ $\frac{3}{4} + \frac{5}{8} = \frac{11}{8}$ $\frac{2}{8} + \frac{3}{4} = \frac{7}{4}$ $\frac{3}{8} + \frac{1}{2} = \frac{5}{4}$

361. zaqa xə-xutakuei fə-xutakuei, jaya-xutakuei əqouzi eibgou jahak aƿə?

362. zaqa x-xutakua uzal-xəuazi $\frac{2}{6}$?

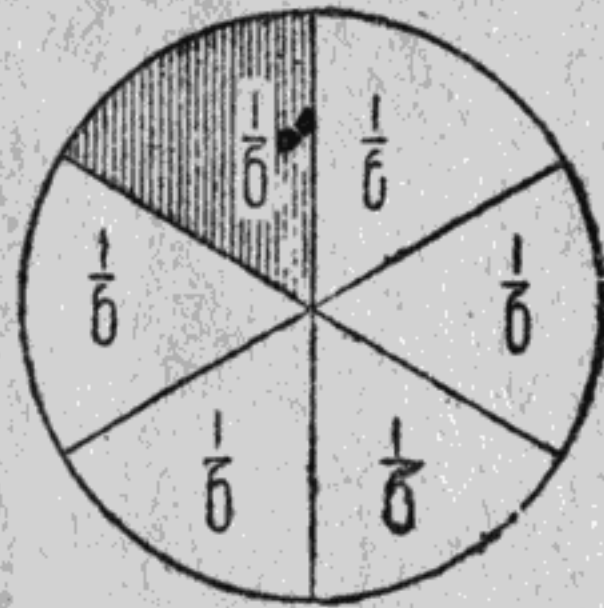
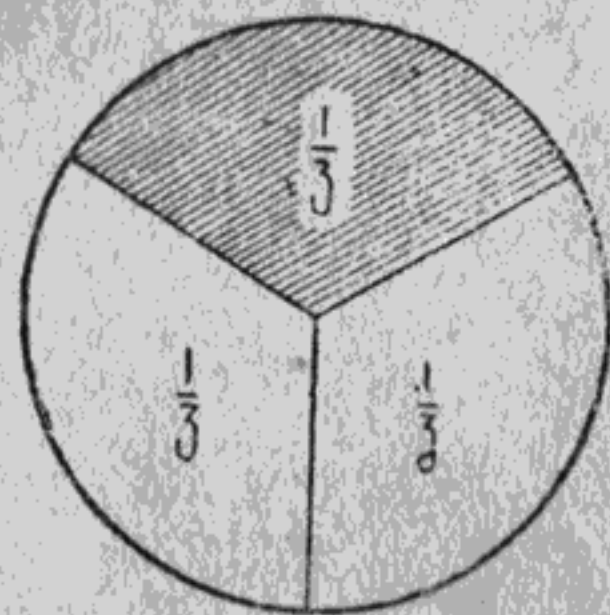
363. zaqa x-xutakua uzal-xəuazi $\frac{4}{12}$?

364. zaqa f-xutakua uzalxəuazi $\frac{2}{12}$?

365. ialyaarur aƿərpşəgakua. ialayrur ibɾaɾəu axərxiazarakua.

1											
$\frac{1}{3}$				$\frac{1}{3}$				$\frac{1}{3}$			
$\frac{1}{6}$	$\frac{1}{6}$	$\frac{1}{6}$	$\frac{1}{6}$	$\frac{1}{6}$	$\frac{1}{6}$	$\frac{1}{6}$	$\frac{1}{6}$	$\frac{1}{6}$	$\frac{1}{6}$	$\frac{1}{6}$	$\frac{1}{6}$
$\frac{1}{12}$	$\frac{1}{12}$	$\frac{1}{12}$	$\frac{1}{12}$	$\frac{1}{12}$	$\frac{1}{12}$	$\frac{1}{12}$	$\frac{1}{12}$	$\frac{1}{12}$	$\frac{1}{12}$	$\frac{1}{12}$	$\frac{1}{12}$

366. zaqagara eiqaranə işouzi aqamawə (aqrtoz) geɣə cəpxiaza? xutakuas irəlçiz? geɣə cəpxiaza xutakuas iqaomouzi?

367. iqaomuanə iançarup akvadrat, zgankua 6 m əqou, işarup ləqara eiqaranə, nasgıə $\frac{1}{6} - \frac{5}{6}$ eipşəm ləgala iŋrup.

368. zaqa qarap xutala eiqaranə işouzi aciferblat? iara akurşa zegıə aqənɣ iançanakəuazi xutak?

369. akurşa zegıə aqənɣ xutas izxəsuazi aminutɣ strelka 5 min. rəla? 15 min. rəla? zaqa pŋ-xuta əqouzi $\frac{3}{12}$ aqə?

370. akurşa zegıə aqənɣ izxəsuazi astrelka dəu 30 min. rəla? zaqa bza uayə ialəixəuazi $\frac{6}{12}$ rqnəɣ?

371. akurşa zegıə aqənɣ xutas izxəsuazi astrelka dəu 10 min. rəla? 20 min. rəla? 40 min. rəla?

372. aqayə $\frac{2}{3}$ saat ala iərmazeiuan auaajlar rtourəx çarap aurokəi iara ibzlaçarapı aurokəi, $\frac{1}{6}$ saat ala ihasabuan ihasabɣ-kua. zaqa aamta auəs iuəzi iara?

373. auəsuyə iulafaxuə $\frac{2}{3}$ irəkuirzueit ifapı ikvartıra laxɣı, $\frac{1}{6}$ — iŋçarə, $\frac{1}{12}$ — akulıturazə iitaxxakuşa. iulafaxuə iaɣənخانə izən-xozi egiərt inəxɣkua rzə?

374. akoooperativ aqə agruzovik iaanagəeit aqa. səbɣonənza irtiit $\frac{1}{6}$ aqa şkuakuei $\frac{2}{3}$ aqa ekuatıei. itimkua zaqa qa nxazi?

375. akrəfarta iaiut akuac aza. akuac aza abza rçaait, $\frac{1}{6}$ səbɣon azə irjit. zaqa kuac aza çaamkua inxazi dəryagı?

376. stanciak aqənɣ dəfa stanciak aqənənza apoezd lasə nəquon $1\frac{2}{3}$ saat, auaapsəra myapazgoz apoezd $\frac{5}{6}$ saat rəla eihanə alasə

aasta, atovarı $1\frac{7}{12}$ saat rəla eihanə auaapsəra myapgaga aasta. zaqa aamta inəquazi atovarı poezd?

$$377. \frac{1}{3} + \frac{2}{3} \quad \frac{1}{6} + \frac{5}{6} \quad \frac{1}{12} + \frac{5}{12} \quad \frac{1}{12} + \frac{7}{12} \quad \frac{5}{12} + \frac{7}{12}$$

$$1 - \frac{2}{3} \quad 1 - \frac{5}{6} \quad 1 - \frac{5}{12} \quad 1 - \frac{7}{12} \quad 1 - \frac{11}{12}$$

$$378. \frac{1}{3} + \frac{1}{6} \quad \frac{1}{3} + \frac{1}{12} \quad \frac{1}{6} + \frac{1}{12} \quad \frac{1}{3} + \frac{5}{12} \quad \frac{1}{6} + \frac{7}{12}$$

$$\frac{2}{3} - \frac{1}{6} \quad \frac{5}{6} - \frac{1}{3} \quad \frac{7}{12} - \frac{1}{3} \quad \frac{2}{3} - \frac{5}{12} \quad \frac{5}{6} - \frac{7}{12}$$

$$379. \frac{2}{3} + \frac{5}{6} \quad \frac{2}{3} + \frac{7}{12} \quad \frac{5}{6} + \frac{5}{12} \quad \frac{11}{12} + \frac{1}{6} \quad \frac{7}{12} + \frac{5}{6}$$

$$1 - \frac{1}{3} - \frac{5}{6} \quad 1 - \frac{1}{12} - \frac{2}{3} \quad 1 - \frac{1}{12} - \frac{5}{6} \quad 1 - \frac{1}{6} - \frac{7}{12} \quad 1 - \frac{5}{6} - \frac{11}{12}$$

$$380. 1 - \frac{5}{6} + \frac{1}{3} \quad 2 - \frac{5}{12} + \frac{2}{3} \quad 3 - \frac{7}{12} + \frac{5}{6} \quad 4 - \frac{5}{6} + \frac{11}{12}$$

$$2 - \frac{1}{6} - \frac{2}{3} \quad 3 - \frac{1}{3} - \frac{5}{6} \quad 5 - \frac{1}{6} - \frac{7}{12} \quad 6 - \frac{1}{12} - \frac{1}{3}$$

$$381. 2 - \frac{1}{3} + 1 - \frac{5}{6} \quad 3 - \frac{1}{3} + 2 - \frac{11}{12} \quad 3 - \frac{5}{6} + 1 - \frac{7}{12} \quad 2 - \frac{11}{12} + 4 - \frac{5}{6}$$

$$3 - \frac{2}{3} - 1 - \frac{5}{6} \quad 4 - \frac{1}{3} - 1 - \frac{7}{12} \quad 5 - \frac{1}{6} - 2 - \frac{5}{12} \quad 7 - \frac{1}{12} - 2 - \frac{5}{6}$$

III.

382. eizakəu aqahawə zaqa xubar xutakuei jabar xutakuei əqouzel?

383. zaqa jabar xutakua əqouzi

$\frac{1}{5}$ aqə? $\frac{2}{5}$ aqə? $\frac{3}{5}$ aqə? $\frac{4}{5}$ aqə?

1									
$\frac{1}{5}$	$\frac{1}{5}$	$\frac{1}{5}$	$\frac{1}{5}$	$\frac{1}{5}$	$\frac{1}{5}$	$\frac{1}{5}$	$\frac{1}{5}$	$\frac{1}{5}$	$\frac{1}{5}$
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
10	10	10	10	10	10	10	10	10	10

384. zaqa xubar xutakua uzalxəu-
azı $\frac{2}{10}$ rqnəɣ? $\frac{4}{10}$ rqnəɣ? $\frac{6}{10}$ rqnəɣ? $\frac{8}{10}$ rqnəɣ?

385. ialyaatup aqəɣɣɣkua. ialargələɣup ibɣatkuou axəpxiaza-
akua.

$$\frac{1}{5} = \frac{2}{10} \quad \frac{2}{5} = \frac{4}{10} \quad \frac{3}{5} = \frac{6}{10} \quad \frac{4}{5} = \frac{8}{10} \quad \frac{5}{5} = \frac{10}{10}$$

$$\frac{8}{10} = \frac{4}{5} \quad \frac{6}{10} = \frac{3}{5} \quad \frac{4}{10} = \frac{2}{5} \quad \frac{2}{10} = \frac{1}{5} \quad \frac{10}{10} = \frac{5}{5}$$

1933 şəkusazə $3\frac{1}{10}$ kar. iabanzalaquei aya axu amerika?

աֆə aagara iapsoup $2\frac{3}{5}$ maat. aya atip axu centnerk azə ioueit— $3\frac{1}{10}$

3- $\frac{2}{5}$ -m ayuha. zaqa yuha agazi egia akostium?

baṭi azə $3\frac{4}{5}$ -maat. zaqa iapsouzi axpaṭi atquə?

390. $\frac{1}{5} + \frac{3}{5}$ $\frac{4}{5} + \frac{1}{5}$ $\frac{1}{10} + \frac{3}{10}$ $\frac{3}{10} + \frac{7}{10}$ $\frac{1}{10} + \frac{9}{10}$

$$-\frac{4}{5} - \frac{1}{5} \qquad 1 - \frac{4}{5} \qquad \frac{7}{10} - \frac{3}{10} \qquad 1 - \frac{7}{10} \qquad 1 - \frac{9}{10}$$

391. $\frac{1}{5} + \frac{1}{10}$ $\frac{3}{5} + \frac{1}{10}$ $\frac{1}{5} + \frac{3}{10}$ $\frac{1}{5} + \frac{7}{10}$ $\frac{2}{5} + \frac{3}{10}$

$$\frac{2}{5} - \frac{1}{10} \quad \frac{4}{5} - \frac{3}{10} \quad \frac{7}{10} - \frac{2}{5} \quad \frac{4}{5} - \frac{7}{10} \quad \frac{9}{10} - \frac{4}{5}$$

392. $\frac{3}{5} + \frac{7}{10}$ $\frac{4}{5} + \frac{9}{10}$ $1\frac{2}{5} + \frac{3}{10}$ $2\frac{3}{5} + \frac{7}{10}$

$$1\frac{1}{10} - \frac{2}{5} \qquad 1\frac{1}{5} - \frac{7}{10} \qquad 3\frac{2}{5} - \frac{9}{10} \qquad 4\frac{1}{5} - \frac{3}{10}$$

393. $2\frac{1}{5} + 3\frac{3}{10}$ $1\frac{7}{10} + 2\frac{3}{5}$ $2\frac{3}{10} + 3\frac{4}{5}$ $3\frac{9}{10} + 2\frac{2}{5}$

$$6\frac{1}{10} - 2\frac{1}{5} \quad 7\frac{1}{5} - 3\frac{7}{10} \quad 5\frac{3}{10} - 2\frac{4}{5} \quad 8\frac{2}{5} - 4\frac{9}{10}$$

IV.

aura aφənt̪. eilkaat̪ur iara açakə.

kilogramm ajla cozi alaçarazə?

akupsagala iakusueft $\frac{4}{5}$ napəla iakuzua aqənt. zaqa qarəc rxadər-
lalozi gektar cəpxiaza jahala akupsara aan?

lyit, zno $\frac{2}{3}$ məzkə ixalaloz aqənə, aftarı daqə $\frac{1}{6}$ məzkə ixalala. zaqa maat ha inapə açaiyəzi ui azaiom?

398. germanpəlan ataaja pŕyək axiəynou məzkə irzdərɣar alšoit
96 m. aʊəs aʊə anemec uəsuyə ui ataaja irzdərɣaša aparawənt
ixafalo zegiə ⁷/₁₂ aup. rəpstazara ankəlarazə esəmza zaqa para rzəm-
xəzi ataaja?

399. İtaliya rəlan aqapsa znə eicərřit $\frac{2}{5}$ rəla, aftaxı adəryagı $\frac{1}{10}$ rəla. İqapsa zaqarouzi ua uajə auəsuyə, aqapsa eicərpaanza 60 m. məzkə izouaz?

400. 1932 şəkusazə polişa rəlan iəqan 450.000-yək iuəsüertadanə. ul axəpxiazaraşən $\frac{4}{5}$ irouzoməz t cəraaga ha akgiə. polişa a rəlan za- qayə auaapsəra cəraarada inxanə iəqada?

401. aṗəlakua rṗə arevoliucia uəs azə itakəu auaa irəxuaracə
aşkol, axumarra-eizara iəqanaçaz ialçnə irouit 180 m. ui aparafənt
 $\frac{1}{6}$ alzara aiṗkaarazə innaxəit, iaanxaz apara alargalt aṗəlakua rṗə
ləkupo arevoliucionerja rzə cxəraagas. zaqa para alargalazi akupaja
arevoliucionerja rzə cxəraagas?

402. ашкол афә итәур 660-уәк аҫауҫа, уәрт гхәрхязарахит $\frac{7}{12}$ пионер-
жәур, $\frac{1}{6}$ кәмфәртжәур. заҫауә арпионерҫеи ақәмфәртҫеи әҫәузи ашкол афә

403. աղքատները 1248 հոգի իրաւունք $\frac{3}{4}$, $\frac{5}{8}$, $\frac{7}{8}$, իրաւունք.
 աղքատները 25350 հոգի իրաւունք $\frac{3}{5}$, $\frac{7}{8}$ իրաւունք.

404. ахәриазара 14880 афәнтә иршаатур $\frac{2}{3}$, $\frac{5}{6}$, $\frac{11}{12}$ ирәчаркәуа
ахәрхiazара 35750 афәнтә иршаатур $\frac{2}{5}$, $\frac{9}{10}$ ирәчаркәуа.

apfbat'i axə.

ਘਰੰਹਾਲਾ ਅਗਰਾ.

405. 3 kg asapən iapsou 1 m. 26 qar. zaqa iapsouzi 11 kg asapən

406. laarxueit 11 tetradi yəkəkəi 8 m. 40 k. ha. atətrədkua irəxt
nərçəit 55 k. zaqa axtnərçəzi ayakə?

407. abahya xuyə atbaara 11 m əqoup, aura 12 m rəla eihaup. ihasabrup abahya laçanakəua adgial zaqarou.

408.	14.11	25.11	33.11	37.11	73.11	99.11
	22.11	45.11	26.11	46.11	82.11	120.11
	21.11	34.11	44.11	55.11	91.11	220.11
	43.11	52.11	71.11	64.11	98.11	350.11

409. 5 litrk agaz iapsoup 1 m. 55 k. zaqa iapsouzi 9 litrk agaz?

410. 20 lquə irxtnerçei 17 m. zaqa irəpsaxozi uərt ireipšu 19 lquə?

411.	24.9	120.9	200.9	155.19	3000.19
	25.9	140.9	230.9	444.19	5000.19
	32.9	160.9	350.9	562.19	6000.19

412. 1 c ahaskiən ialçueit 25 kg aṛa. zaqa ṛa alçuazi 99 c ahaskiən?

413. 3 gak adgial ikuçit 48 c aṛa. zaqa ṛa əkuçrəzi 99 ga adgial?

414.	19.99	44.99	200.99	320.99	3000.99
	23.99	55.99	300.99	510.99	5000.99
	32.99	66.99	400.99	720.99	6000.99

415. axş aizgarta apunkt aṛə esəmşə eizərgoi 30 litr axş. zaqa litr axş eizərgəzi 19 mş rəla?

416. aşkol kooperativ aṛə iəqoup 29 ajpsaga yakkua, 85 kap. ha akə cəpxiaza, axahagar maraxu amsaṛ xuykua 39 əqoup, 12 k. ha akə cəpxiaza. zaqa irpsouzi ayakkuei amsaṛ maraxukuei?

417. 2 kg akunə jla ialçueit 398 g axuşa. zaqa g axuşa rəlçrəzi 3 kg?

418. akolxoz aṛə iəqoup 199-yək akolxoznikja. şəkusək aftaxi akolxoznikja rxəpxiazara yənp rəla eihaxəei, şəkusək aftaxi ui akolxoz ialalxt dəṛa 250-yək. zaqay qalada akolxoznikja?

419. riadla alaçaraan 1 gak iazxoit 149 kg aṛarəc, başa napəla akupsaraan 1 gak iakuzueit 199 kg aṛarəc. zaqa ṛarəc başa ipxastaxozi 5 gak adgial laçaraan başa napəla akupsarala?

420.	24.19	29.15	22.39	39.12	12.59	79.3
	25.19	19.24	24.39	49.21	16.59	89.5
	32.19	39.23	26.39	29.24	23.69	99.8

dərga raja zṛou axəpxiazarakua rgaraan ialkəanə iəqakuou.

I.

421. akuaki-iaşa zṛou dək aura iamoup 706 m, atbaara 354 m. adə abza ṛanə ilarçei, $\frac{1}{3}$ qəkureinə ilarçei, iaanxaz kərtəşnə. zaqa kv. metr larçazi kərtəşnə?

422. akuaki-iaşou dək, zoura 860 m əqou, zətbəara 245 m əqou. aṛə ilarçei $\frac{1}{10}$ kunə, $\frac{1}{5}$ ṛanə, iaanxaz zegiə qəkureinə ilarçei. iəqarəuzi açaqə aqəkurei zlou adgial?

423.	207.125	406.638	620.364	750.364	408.375
	305.284	708.574	330.235	530.258	805.469
	509.511	604.178	250.367	820.326	520.852
424.	750.364	204.372	700.345	307.372	670.852
	540.267	309.263	800.456	506.298	507.736
	830.385	705.467	600.567	809.351	900.774

425. 1 gak aṛə iakurpsoit 180 kg' ovios, aṛarəc akuzar iakurpsoit 140 kg. zaqa nəṛpuzi jlasə 218 ga oviosnə, 147 ga ṛanə rəlaçarəzə?

426. idrəckeit 265 t iqifnə iəqaz aṛei 194 t abziei. ixuartamz aṛa arəckiarəan tonnak aṛənp ialçuən 905 kg aṛarəc ckia, tonnak ibziaz aṛa ialçuən 23 kg rəla eihanə. zaqa ṛarəc ckia alçzi iədrəckiaz aṛa?

II.

427. 1931 şəkusaan samara araionṛi kolxozk aṛə orey uəsuyək şəkusək ala ineigzeit 280 qamş. 39 kap. qamş cəpxiaza. 1932 şəkusaan eionəz aorey uəsujə iqarçei azəza 350 qamş, 1 m. 80 k. qamş cəpxiaza. zaqa rəla azhəzi akolxoznik şəkusəkṛi ixalala?

428. kolxoznikk itaaja iqarçei 460 qamş, dəṛazə itaaja 70 qamş rəla eihanə iqarçei. qamşk axu fan 2 m. 45 k. ha. ihasabrup taaja cəpxiaza rxalala zaqarou.

429.	627.360	278.410	160.430	800.320	853.520
	328.250	367.240	370.540	600.560	696.310
	456.360	584.820	380.370	400.740	890.850
430.	430.270	560.240	300.380	600.200	906.560
	708.340	870.460	700.490	400.300	730.730
	840.450	980.520	200.580	700.500	600.830

431. asovxoz aṛə iəqoup 720 uasa. abaşar uasakua irəkuçueit şəkusək ala 800 g alasa, ajla bzia uasakua irəkuçueit 1120 gr. asovxoz aṛə uasakua zegiə irəkurxəit 633 kg 600 gr alasa. asovxoz aṛə zaqa başar uasakuei ajla bziaṛ uasakuei əqazi?

432. axş xıarta fermaṛə iəqou aj şəkusək ala iamçueit 1700 litr axş. ui iamçua axəpxiazara $\frac{7}{10}$ tiṛup. axazənxayə iəj şəkusək ala inatəit 1270 litr axş, ui axəpxiazaraṛə $\frac{1}{5}$ tiṛup. zaqa rəla axş eihanə inarəştuazi afermaṛə 340 jə, ui aqara jə axazənxayə iəṛou aasta?

III.

433. alquə iamoup 108 daqia. daqiaṛ aṛə iəqoup 2500 nban. zkia nban nanəla aizgara iapsaxoit 1 m. 20 k. mafənala aizgara—

70 k. zaqa rēla axu eihaxozi aīquē iaguēlou anbankua napēla eizgar, mafēnala eizgaz aasta?

434. aīquē aḡē iēqour 205 daqia, daqia cēpxiaza iēqour 40 oiaza, oiaza cēpxiaza iēqour 50 nban. aidkēlayē (наборщик) ḡnak ala eidi-kēloīḡ ja-nēzkī nban. zaqa uēsuy mḡē ataxxozi ari aīquē iaguēlou anbankua zegiē reidkēlarazē?

435. 345.203 538.206 437.706 871.405 554.408
356.307 647.403 532.604 894.709 876.506
428.306 754.309 698.807 953.804 723.902

436. 123.206 502.304 530.209 800.402 657.509
356.307 307.208 760.304 600.508 609.504
588.406 405.407 820.506 700.607 950.705

437. akiaad qačarta fabrikayē auēsuyē ḡnak iqaīčoiḡ 67 kg 600 gr akiaad. aīclabraan uēsuyē cēpxiaza iēqaīčō dalagēiḡ 81 kg akiaad. zaqa rēla eihaxazi akiaad iēqarčaz 205-yēk auēsuya axiēqou aōey cex aḡē?

438. 1 ḡ akōks aḡē araj ckia anaysgiē ialour 58 kg axua, 6 kg atēyḡa. zaqa raj ckia agozi 308 ḡ atēq arparazē, ḡonnak atēq arparazē ḡonnak akōks ataxxozar?

dērgaraja zḡou axēpxiazarakua rḡaraan ialkēanē iēqakuou.

I.

439. 865 tza eilalanē iqarčeiḡ aqolxoz. aqolxoz ialalaanza tza cēpxiaza ḡēkusēk ala iaxaīaloz 220 m. eihamēzḡ. aqolxoz iaxaīalt ḡēkusēk ala 346.000 m. zaqa rēla eihanē irouzi axaīala aqolxoz ialalaz nxaīa cēpxiaza?

440. aōey uēsuyē aqolxoz aḡē iqaīčeiḡ 320 qamḡ. uērt aqamḡkua rzē irtiḡ 896 kg aya. zegiē zaqa ya rxaīalazi aōey kolxozniḡ itaaja, iara ixaīalaz inaxēhhanē itaajagiē iqarčazar 270 qamḡ?

441. 14960:374 42000:280 36000:720 80000:320
27360:456 43200:360 40800:240 72800:560
58940:842 58800:420 56100:330 163200:510
60750:675 97200:540 73800:410 295200:720

442. 37546:250 336485:623 136087:243 545621:678
89297:372 529983:791 239773:379 651638:749
162278:427 785924:845 318759:425 839046:874
236092:562 858041:964 434285:517 907486:926

443. akōoperativ aḡē iaargēiḡ 215 aaja ayaḡēlēi, 120 aaja akarḡōḡi. aḡēlēi akarḡōḡi eicčanē iēqour 22 ḡ 50 kg. aajaḡ akarḡōḡ 20 kg rēla eičour, aajaḡ aḡēla aasta. xaz-xazē zaqa rēkapanuazi aḡēlēi akarḡōḡi?

444. apxiarē aidara itēxyē eiteigēiḡ 220 eipḡēz aajaḡkua, aftaxirē 200 aaja. uērt aajaḡkua zegiē eicčanē irkapanuan 32 ḡ 600 kg; aybarē

aidara itēxyē iēftixēuaz aaja cēpxiaza 5 kg rēla eičan apxiarē aidara itēxyē iēftixēuaz aaja cēpxiaza aasta. ihasabḡup aajaḡkua iērkapanuaz aḡēlēi itēxēuaz?

II.

445. asovxoz dgiēl arḡrazē iakudērziḡ 6032 t auaci 22 t 880 kg ximikar rpsalagēi. 1 ga cēpxiaza iakudērziḡ 110 kg ximikar rpsalagakua. zaqa uac akudērzi 1 gaḡ aḡē?

446. asovxoz aḡē jahala iakuzpsoz ala iakurpseiḡ 20 t 413 kg ayarēc, 1 ga cēpxiaza iakurpseiḡ 149 kg. baḡa napēla akupsaraan 1 gaḡ aḡē iataxxoiḡ 199 kg ayarēc. zaqa yarēc axanarīalozi jahala akupsagala alačaraan?

447. 70380:345 73851:717 102010:505 273609:301
76750:250 69195:659 151102:301 203412:506
36900:180 21115:205 141303:703 156672:512
67312:112 61712:304 164024:808 207834:517

448. 132066:638 489636:609 733647:183 208656:207
240645:789 640342:706 729744:276 436981:109
335762:827 568935:807 380268:378 616435:205
460748:916 548432:908 917656:457 619854:309

449. azauad ḡēkusēk ala innaxēueiḡ 42920 kubometr amḡēi, 28500 t axahḡ rajl. 1 ḡ axahḡ raj iapsaxēueiḡ 5 kubometrḡk amḡē. zaqa mḡē iaxxozi azauad abēlḡē 54864 kubometr amḡē amazar? (ḡēkusēk iamour 365 mḡē).

adiagrammakua rējaouareī rapxiareī.

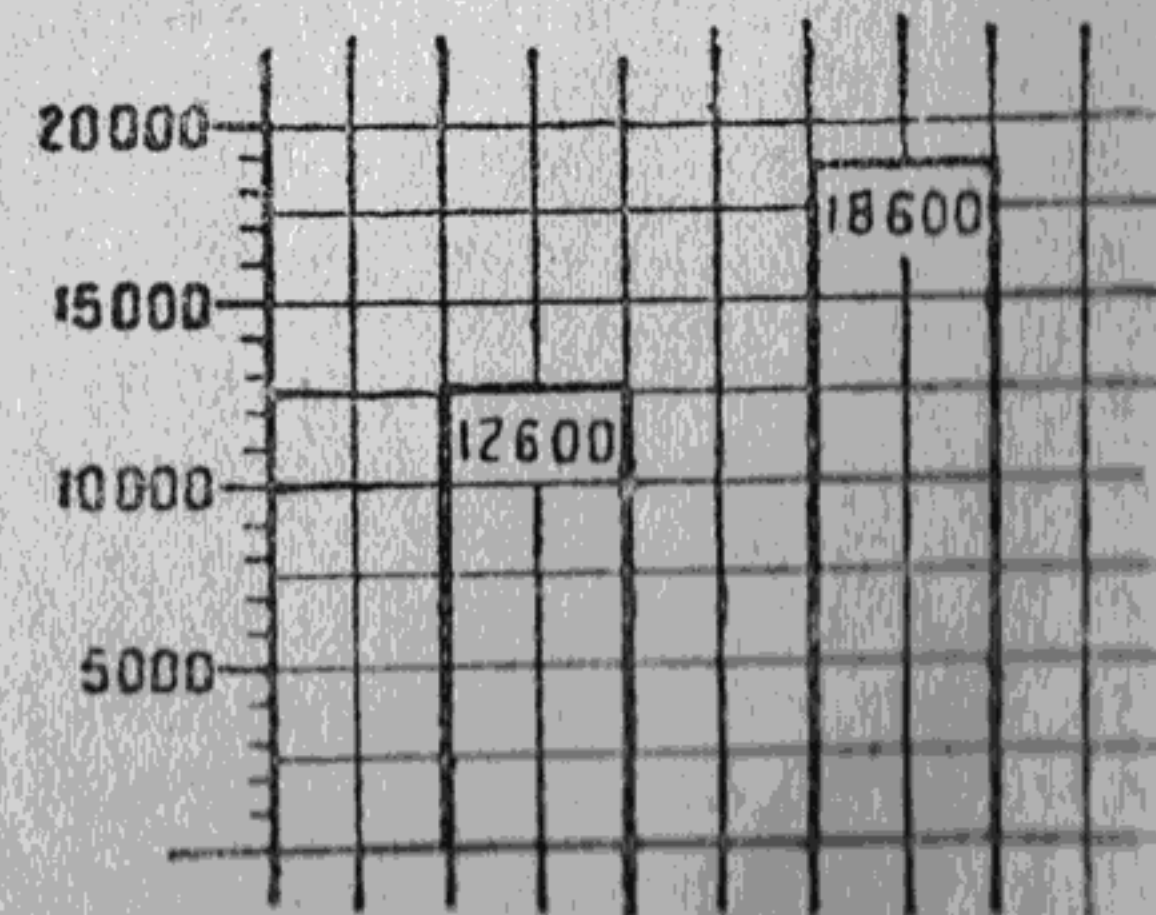
450. adiagrammayē ianur 1932 ḡēkusazē s. s. s. r. aḡē avagōnkua planla iourēḡēz zaqarou.

ajaouarstaḡē stolbikk zoura 1 sm ēqou ianagoiḡ 5000 vagon. zaqa vagon unarbozi astolbikk zoura 2 mm ēqou?

Ignatayup, adiagrammayē astolbikkua igēlara isrēkunago iēqazar, iḡayup adiagramma iahnarbo aplan zaqa rēla eihanē inagzou.

aparovozkua rēḡra zaqa-rou s. s. s. r. aḡē

agēkuskua	aparovozkua rēḡpxiazara
1919	72
1928	848
1932	844

451. iataxēup atablica apxiara. ijaouanē iančayup adiagramma 1 sm 100 parovozk ha ipxiazanē.

zaqa parovoz unarbozi ajaoua 1 mm zḡou? zaqa millimetr qačayuzi stolbikk cēpxiaza?

astolbikkua rahakra ahasabraan 2 parovozk zenzask ipxiazarəm,
3 parovozk pxiazarup 10 ha; 4 parovozk rarbarazə astolbik ahra-
kara iaccarup $\frac{1}{2}$ mm ala eihanə.

gokuskua	kilometrta aura
1919	58500
1928	76900
1932	86200

452. atablica xərxuarala iqaouanə ian-
carup adiagramma: „aixamya azhafa aset
s.s.s.r. aƣə“.

aqaouarstaƣə 1 sm iapsaxəuazaroup
10.000 km. adiagramma qaouanə ianu-
caanza ihasabrur stolbik cəpxiaza mil-
limetrta ahakra zeipsrou.

ahasabəkuei aƣərpşəkuei aqaçarakua (adeisiviakua) zegiə rəla.

453. aƣarəc sovhoz „gigant“ ƣəyratagalan, 1932 şəkusazə ilana-
çeił 32325 ga adgiəl, aapənra, 1933 şəkusazə ilanaçeił—44100 ga.
rəcla ilaçoup 38000 ga, egiərt alaçaçəkua rəla ilaçoup 6100 ga. iaan-
xaz adgiəl laçoup zaraqiala. zaqa gektar əlouzi asovhoz aƣə azaraqia?

454. gorkovpi avtozauad iara axatə akoooperativ nxała iamaz ala
iaiuł 3725 t akartoşı akapustei. akartoş iaiuəz aasta akapusta 1525 t
rəla eihan, egiərt auətra-təxkua iaiuəz 663 t rəla eiçoup akartoş
aasta. zegiə zaqa uətratəx aiuzi azauad?

455. s.s.s.r. aƣə raionk iaçaknə iamoup 112384 ga dgiəl. arevo-
liucia qalaanza ari araion iaçakəz adgiəl zegiə aqnəp apomesiyikja
irpən 34600 ga, auxuamakuei amanastirkuei irəçakən 1345 ga,
ahəntkarra—42948 ga. iaanxaz adgiəl anxaja əkunxon. uajə ui araion
aƣə iəkunxo anxaja irəmoup 91396 ga aƣyrazə iapsanə iəqou adgiəl,
aƣyrazə iapsamkuanə irəmoup 4129 ga. zaqa rəla eihaxazi anxaja
irəçakəu adgiəl arevoliucia aftaxi?

456. kubometrək amza çla anərbəllakı ialçua araj 5-nr rəla eiçnə
iakapanueit amƣə iakapanuaz aasta. iərbləit 9 kubometrək amzar
amƣə. zaqa kilogramm araj alçuazi ari iərbləz amƣə, kubometrək
amƣə iakapanuazar 450 kg?

457. 100 kg afakar zlərxəua asviokla ialçueit 7 kg afakar. afakar
axiəqarçə azauad aƣə rapxiazə iaargəeił 450 c asviokla, ayənr raan
inargəeił 3-nr rəla eihanə. azauad aƣə inargaz asviokla zegiə zaqa
afakar alçzi?

458. arevoliucia qalaanza şəkusəkpi auəsuyə iəqaçamta iaçana-
kəuan 980 m. iaxiapı aamtazə auəsuyə iəqaçamta eihaxəeił 3-nr rəla.
arevoliucia qalaanza acex aƣə auəs ruan 65-yək, iaxia auəs rueit
2-nr rəla eihanə. zaqa maat rəla eihaxazi şəkusəkpi acex aqaçamta?

459. 1931 şəkusazə azauad iounaftit 375 asəga ştanokkua,
1932 şəkusazə iounaftit $\frac{1}{3}$ rəla eihanə. zaqa səga ştanok aunaftzi
azauad 1932 şəkusazə?

460. akolxoz aƣə eizərgəeił 11280 c aƣarəc, gektar cəpxiazə
eizərgəeił 12 c. adəryaşəkusan akolxoz alaçamta eihaxəeił $\frac{1}{4}$ ala-
zaqa gektar aƣəyra lanaçazi akolxoz adəryaşəkusan?

461. aibafəga ərbaƣə iəqoup 12 bzarbzan dəu. ari iaqarou abzar-
bzan-xə (снаряд) iakapanueit 1000 kg. abzarbzan-xə atərqiarazə itou
axuł iakapanueit $\frac{2}{5}$ abzarbzan-xə iakapanua. ubri eipşəz abzar-
bzan ala ixəsił 5-nr. zaqa xulə rbləzi?

462. 1923 şəkusazə hara hhaa iadəu aƣəlakua rƣə iəqan 32 aiba-
fəgaƣə zauadkua, 28300-yək auəsujə auəs axiəruaz, 1931 ş. art aza-
uadkua rəpəxiazara azhaił 124 rəla, nasgiə zauad cəpxiazə auəs
zuaz rəpəxiazara azhaił 946 yək auəsujə rəla. hara iahgulaƣou aƣə-
lakua rƣə aibafəgaƣə zauadkua rƣə auəsujə rəpəxiazara zaqayə rəla
eihaxazi?

463. 1930 şəkusazə izəpxianə ar qapı raxı iərgaz l-yə cəpxiazə
irəlan 46-yək rəla eiçanə akommunistja apartia ialamz raasta.
1932 şəkusazə art ar qapıaa anourəstuaz l-yə cəpxiazə irəlan
67 akommunistja. zaqay kommunistja rəclada ar 10000 yək auap-
səra axialou?

464. minskəi vladivostokəi irbıoup 9760 km. ameridian aura
əqoup—40000 km. iarban zaqa rəlagiə eihauzi s.s.s.r. amratafara
iarknə amragəlaraxı, mamzargiə ekvator iarknə apollusi rəbıara?

465. aekvator aura əqoup 40000 km. zaqa aamta uayə dzaxəsrezi
ari aura lapəla macara nəquarala, esəmşə 25 km dnəquozar, nasgiə,
mzkə ala 5 mş ipsə ifozar?

466. aekvator aura nazoit 40000 km. zaqa mşə rəla uzaxəsuaizi
ui aura eroplanla, es-saat 160 km qanaçozar, nasgiə amya iəkunaça
apsfarazə 10 saatk iaangelozar?

467. uezbekistan kolxozk aƣə bambala iloup 750 ga adgiəl.
1931 şəkusazə ui adgiəl zegiə iəkurxəit 10500 c abamba. 1932 şəku-
sazə aplan ala itargalar akuən 12000 c. aplan inamcxunə itargalt
1500 c. 1932 şəkusazə abamba ƣayra zaqa rəla azhazi 1 gək aƣənr
1931 şəkusa aasta?

468. 1931 şəkusazə r.s.f.s.r. aƣə iəqan 798 m.t.s. 26334 traktor
rəmanə. egiraxı eidkəlou arespublikakua rƣə iəqan 430 m.t.s.—
20210 traktor rəmanə. iabəkuu zaqa rəlagiə eihanə iəqouzi atrak-
torkua m.t.s. cəpxiazə r.s.f.s.r. aƣə akuu eidkəlou arespublikakua
rƣə akuu?

469. akolxoz lanəlakugəlaƣqioz ialan 16 tza. şəkusək ala akolxoz
iaiouit 3040 m. axatəla, uajə ui akolxoz ialoup 108 tza. şəkusək azə
aqamşkua rəla irərtəit 66096 m. zaqa rəla eihanə irxatəlazı tza cəp-
xiazə şəkusək ala?

470. ar qapl rkomuna vorovski iaxiz zxau ialoup 638 naapsəra. akommunarja zegia şakusəkti rxatəla—765600 m. əqoup, qamşk iapsoup—3 m, zaqa qamş qarcozi kommunar cəpxiazə?

471. 1929 şakusa inarknə 1932 şakusanza ayadaxıpi amerika eidkəlou ştat aƣə rəl akəit, (обанкротилось) 108000 axuhaxutra naplakərtakua. 1930 şakusazə rəl akəit 4000 rəla eihanə 1929 şakusa aasta; 1931 şakusazə—2000 rəla eihanə 1930 şakusa aasta; 1932 şakusazə rəl akəit 4000 rəla eihanə 1931 şakusa aasta. zaqa xuhaxutrap naplakərtakua rəl akəuazi ayadaxıpi amerika eidkəlou ştat esə-şakusa?

472. 1 gak adgiəl iəkuçueit 9 c aya. 1 c ayaşac iəluçueit 75 kg aşəla. iuxəçup ahasabp, auqastka dgiəl iəçakəul, 1 gak adgiəl iəkuçua aƣəyrei, nasgiə 1 c ayaşac iəluçua aşələl eilkaanə iganə. ahasabp iazəpşaaçup iakunagaxaşa azçaatpua iagiəhasabçup.

473. akpi axuəşəkusaŋi aplan azə 68 domen uaxəkəi ƣnakəi rəla idərpeit 8364 t atəq. axuəşəkusa anjamtazə 102 domen idərpeit ƣnak ala 17340 t. ahasabp iazəpşaaçup iakunagaxaşa azçaatpua iagiəhasabçup.

474. $35.6 - 19.8 + 168 : 6$ $(237 + 456) + (460 - 260) : 10$
 $456 : 6 + 94.5 - 29.4$ $(349 + 497) - (24.25) : 8$
 $92.8 - 77.9 + 324 : 6$ $(1000 - 208) : 8 + (34.12) : 3$
 $315 : 5 + 39 - 460 : 5$ $(748 + 237) - (95.9) : 5$

475. $2327.6 + 6517 : 49 - 9579$ $805434 : 906 + 406.907 - 280573$
 $8523 : 9 + 5348.6 - 15994$ $(10000 - 8492) \cdot (276318 : 903)$
 $1634.87 - 427.609 - 2836$ $(90302 - 47598) - (500315 : 235)$
 $25875 : 575 + 239552 : 394$ $8014 - (132.54) + (44892 : 38)$

476. $690 + x = 2136$ $3247 - x = 2059$
 $4258 + x = 6035$ $7028 - x = 4976$
 $x + 7628 = 9010$ $x - 6837 = 9485$
 $x + 9364 = 14021$ $x - 9084 = 27096$
 $x + 8257 = 23100$ $x - 15729 = 9673$

a l a r a k u a .

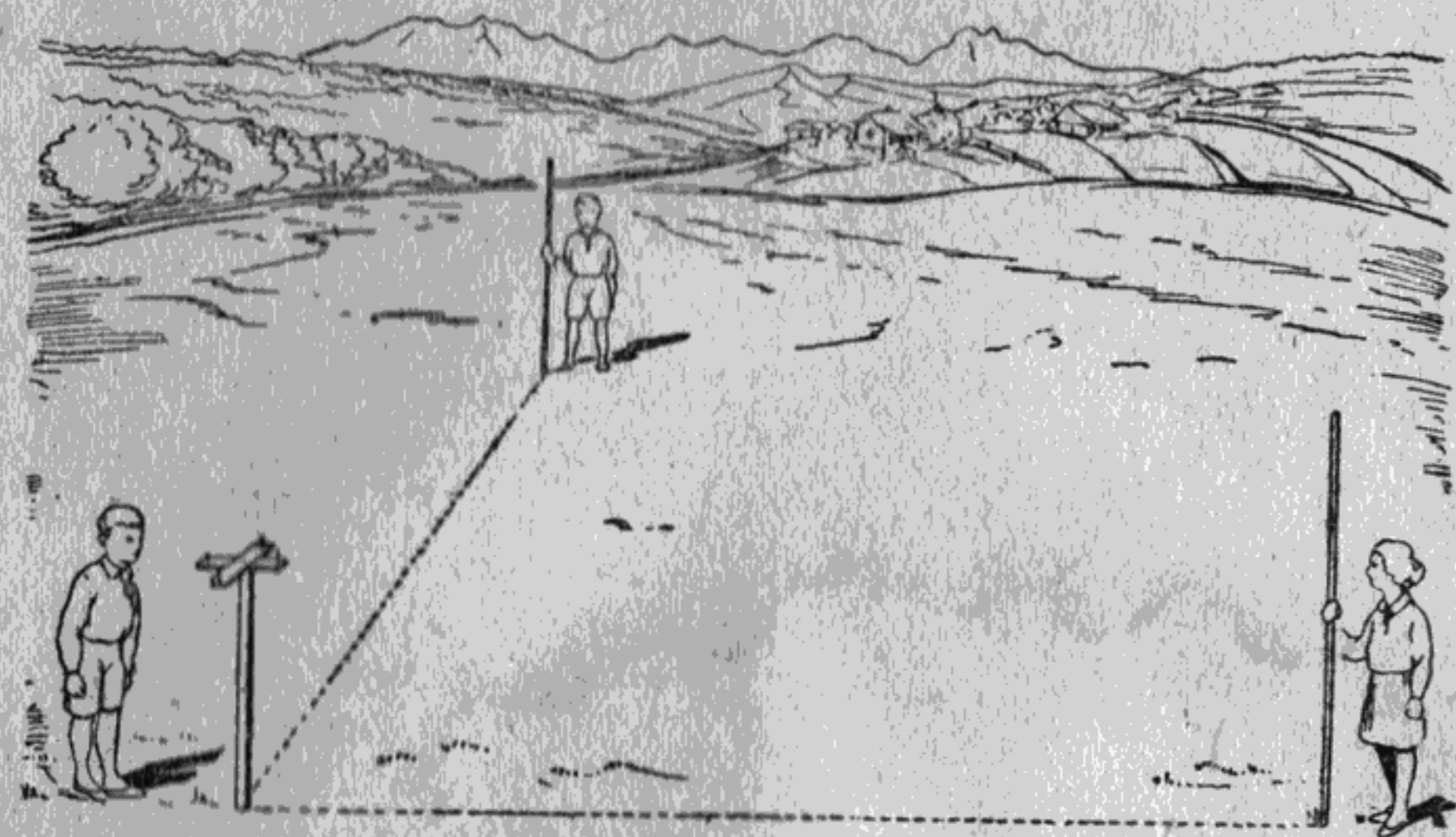
477. abasketbolp iəçakəu adə iamoup akuaki iəşa forma. auri əqoup 33 m 6 dm, atbaara 10 m. iəşuane iəçatpua iəşa aplan, 1 sm 4 m ha iəpxiazanə.

aklever	autratəxkua	aşə	aquəd	akartos
			axuz	aqəkurei

aplan aƣə millimetr cəpxiazə zaqa metr unarbozi?

478. aiaəuəarstaçə 1 sm iapsaxəueit 20 m. ihasabçup ilakuou dousə iəçarkəua adgiəl zaqarou aklever, autratəxkua, aşə, aquəd, axuz, akartos, aqəkurei.

479. auətra iəçakəup 8000 kv. m adgiəl. ari adgiəl abza əloup riadla akapusta, $\frac{1}{4}$ əloup riadla amarkov, egiərt iəanxaz ariadkua rƣə riadla iəloup asviokla. zaqa kv. metr amƣxakəuzi asviokla?

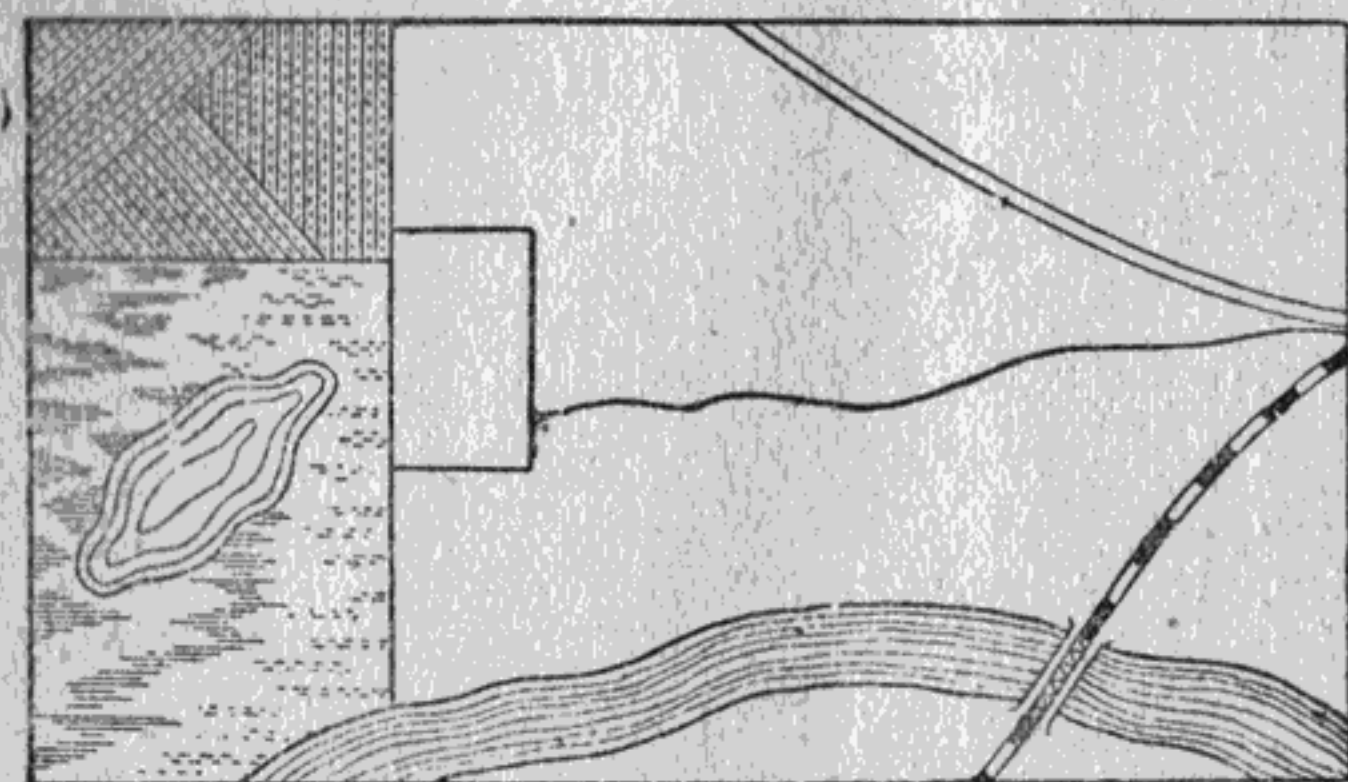

480. akuaki-iəşa zmou auqastka dgiəl aura 540 m, atbaara 320 m əqoup. ui auqastkaƣə alaçarta təp $\frac{4}{5}$ amƣxaknə iəqoup. ari auqastkəzə iəlxnə iəçatpua iakunagaxaşa amasştəb, nasgiə iagiəiaəuəarçup ari auqastka plan. ihasabçup alaçarta açakə zaqarou.

481. ekkeri, vexi, aru-letkəei, mamzargiə ilanə iəqou aşaxaləi ixtnə iəxiəqou atəp aƣə iəçatpua akvadrat, zgan 30 m əqou.

482. ixtnə iəxiəqou atəp aƣə iəçatpua akvadrat, zoura 25 m, zətbəara 15 m əqou.

483. iəçatpua akuaki-iəşa, zoura 28 m, zətbəara 12 m əqou.

484. adgiəl aƣə iləçup 1 kv. m; 1 a.

485. aplan aƣə 1 sm iapsaxəueit 100 m, amasştəb uxə iərxuanə ihasabçup aynəi auətrei iəçarkəua adgiəl. ihasabçup aynəi achai iəbçou zaqarou, nasgiə aixamya aqnənza iəbçou.

atakkua.

22. 4 dm.
 23. 1 m 52 sm.
 33. 486 tyan.
 34. 85 m.
 35. 120 m.
 60. 3 kg.
 63. 97 sm 8 mm.
 64. 135 sm.
 75. 10-np rəla.
 83. 150 iquə. 120 iquə.
 84. 1 m. 10 k.; 15 k.
 85. 20 kap.
 86. 330 g; 170 g.
 162. 740 relis.
 168. 65520 kubometr.
 169. 1328 aaqa.
 170. 2328 çla.
 173. 8832 auəsujā; 1104 ama-
 çuja.
 174. 16050 t; 2675 t.
 178. 1784 t; 3568 t; 7136 t.
 179. 3197 t; 6394 t; 9591 t.
 192. 15 saat 12 min.
 218. 24 kap.
 220. 1840 kv. m.
 222. 5796 kv. m.
 230. 2 m. 75 k.; 1 m. 27 k.
 231. 80 kg; 48 kg.
 240. 47 c 84 kg.
 242. 102 kg.
 247. 58 vagon.
 276. 10-np rəla.
 277. 15-np rəla.
 290. 3225 m.
 297. 275 poezd.
 298. 16074 kv. m.
 303. 737328 m.
 304. 50750 m.
 305. 51 yək.
 306. 46 min.
 310. 15 km.
 311. 30 km.
 320. 1 mm iapsaxueit 20 m.
 322. 1200 kv. m.
 323. 230 sovka.
 324. 10 kv. dm rəla.
 325. 24 kusok.
 326. 2000 bonəc.
 327. 17850 kiəl.
 328. 684 kiəl.
 329. 9 ouək.
 330. 4 kv. m rəla.
 337. 12 çla.
 338. 200 uardən.
 339. 70 çla.
 340. 6480 kubometr.
 341. 21875 kg.
 397. 200 m.
 498. 40 m.
 499. 30 m.
 425. 59 t 820 kg.
 426. 419 t 857 kg.
 431. 540 başap uasakua.
 432. 318240 liqr.
 433. 135 m.
 434. 41 mşə.
 438. 288 t 288 kg.
 439. 180 m.
 440. 1652 kg.
 442. ialçəz 150; iaşənxaz 46; ial-
 çəz 240; iaşənxaz 17 ub. egi.
 443. 9 t 600 kg; 12 t 900 kg.
 444. 17 t 600 kg, 15 t.
 445. 29 t.
 446. 6 t 850 kg.
 449. 108 mşə.
 454. 4162 t.
 457. 12 t 600 kg.
 458. 318500 m.
 459. 500 ştanok.

460. 1175 ga.
 461. 24 t.
 462. 19276 auəsujā.
 463. 4000 akommunistja.
 464. ekvatori apoliusi irəbjon
 240 km rəla eihaup.
 465. 5 şəkusei 4 mzi.
 466. 260 saat.
 467. 4 c.
 468. eid. arespublikakua rəpə
 14 traktor rəla eihaup.
 469. 422 m rəla.
 470. 400 qamş.
 471. 1929 şəkusazə 22000 ana-
 rıakərtakua.

axkua.

adaqakua.

arçayja ljdəruazaroup 3

akɣi axə.

qərhalə aicçarei aicxrei zkɪə rɔənza 5
 1000 rɔənza yrəla aicçarei aicxrei 6
 1000 rɔənza agarei ašarei dərgak zmou axəpxiazarala 7
 akuakɪ-iašei akvadraɣi 8
 akuakɪ-iaša figurakua masštəbla iɣəuəanə rançara 9
 agarei ašarei 1000 rɔənza 10-ləei ajaba xrəkuşakua rələei 10
 y-dərgak zmou axəpxiazarakua rəla agarei ašarei 1000 rɔənza 11
 1000 rɔənza ašara x-dərgak zmou axəpxiazarala 12
 ahasabɣkua zegiə rəla aqaçara (adeistviakua) 1000 rɔənza 13
 1000-000 rɔənza anumeracia 14
 dərğa rəja zmou axəpxiazarakua reicçara 15
 dərğa rəja zmou xəpxiazarala aicəxra 16

aybaɣi axə.

qərhalə agarei ašarei 17
 ašarei agarei dərğa rəja zmou axəpxiazara dərgak zmou ala 18
 dərgarəja zmou axəpxiazara agarei ašarei 10-ləei ixərkuşa-
 kuou ajabakua rələei 20
 dərgarəja zmou axəpxiazara agara y-dərgak zmou ala 21
 akvadraɣi ɣagakua 22
 dərgarəja zmou axəpxiazara ašara y-dərgak zmou ala 23
 aamta ahasabra 26

axraɣi axə.

qərhalə agarei ašarei 28
 dərgarəja zmou axəpxiazara agarei ašarei 100 rələei ixərku-
 şou alkkuə rələei 29
 dərgarəja zmou axəpxiazara agarei ašarei x-dərgak zmou ala 31
 arlani açaqəi (площадь) 32
 abaşar ssakua 33

apɣbaɣi axə.

qərhalə agara 39
 dərgarəja zmou axəpxiazarakua rgaraan ialkaanə iəqakuou 40
 dərgarəja zmou axəpxiazarakua rşaraan ialkaanə iəqakuou 42
 adiagrammakua rəɣəuəarei rapxiarei 43
 ahasabɣkuei aqərpşɣkuei aqaçarakua (adeistviakua) zegiə rəla 44
 alarakua 46
 atakkua 48

takzəpxəkuu aredaktor z. agrba.

atex. redaktor n. tarkil.

takzəpxəkuu akorrektorja: v. lasuria,
 t. qalagonia.

akıəpxırazə lɣətoup 3/vı, akıəpxı aarxarazə anapə açayur 7/vıı-36 ş.
 akı. af. 62x94 s./m. 31/4 kıəp. bounəck əq., 56,576 dər. nb. kıəp. bou.
 aqə. azakaz № 2826. atıraz 3100. aplıɣ № 2047.

apsnəɣi ahəntkarraɣ iɣutəɣra atıpografia, aqua aul. lenin
 ləxız zxəu № 3.

axu 80 k.

Н. С. ПОПОВА
**СБОРНИК АРИФМЕТИЧЕСКИХ ЗАДАЧ
и УПРАЖНЕНИЙ**
ДЛЯ 3-го КЛАССА НАЧАЛЬНОЙ ШКОЛЫ